

RASBİL ŞAMAYEV

**SİZDƏN UZAQ
YAŞASAM DA...**

RAŞBİL ŞAMAYEV

Qəsim Şarbohi
Beynəlxalq Akademik
Fəxri Doktoru

**SİZDƏN UZAQ
YAŞASAM DA...**
(Şairin seçilmiş əsərləri)

Bakı
Şirvanəşr
2015

832. A(3)

R

051

W. Şamayev, 2015

Kitabın redaktoru və naşiri

Qəşəm İsabəyli

Beynəlxalq Andersen

Fəxri Diplomçusu

Raşbil Şaməyev

(rashbilbenshamay@aol.com)

SİZDƏN UZAQ YAŞASAM DA...

(Seçilmiş əsərləri)

Bakı-Şirvannəşr-2015

124 səh.

1935-ci ildə Azərbaycanın Quba rayonunda anadan olmuş şair Raşbil Şaməyev düz 20 ildir ki, özü dediyi kimi vətəndən 7 dəniz uzaqda – ABŞ-ın Bruklin şəhərində yaşayır. Azərbaycanlı köçüb gedən başqa dağ yəhudiləri kimi Raşbil müəllim də “Vətən” deyəndə, havasını udub, suyunu içib, çörəyini yediyi Odlar yurdu gəlir gözlərinin qabağına. Əksərən Azərbaycan türkcəsində yazıb-yaradan yəhudi soydaşlarımız dünyanın harasında yaşamalarına baxmayaraq yaradıcılıqları “Azərbaycan”, “Qarabağ”, “Təbriz”, Araz çayı” sevinc və ağrılarıyla ləbaləbdi. Vətənimizin dərđini öz dərđi bilən yəhudi qardaş-bacılarımız kimi Azərbaycan türkünə doğma ikinci bir xaqıl yoxdu, desəm haqq olar. Əziz şairimiz Raşbil Şaməyevin vətən məhəbbəti isə tək cə yaradıcılığı ilə məhdudlaşmır, onu daha ülvi hisslər bağlayır Azərbaycana.

83.3. Az(2)

R -----

054

©R. Şaməyev, 2015

Nyu Yorkda ucaldılır Azərbaycan bayrağı,
Yaxın, uzaq ölkələrdən gəlir onun sorağı,
Ruhumuzu təzələyir al-qırmızı yanağı,
Azadlığın saf rəmzidir Azərbaycan bayrağı!
Ədalətin məskənidir onun ana torpağı!

SİZDƏN UZAQ YAŞASAM DA...

Qarşımda bir şeir qovluğu var. Bu qovluğu mənə şair dostum, uzaq Nyu York şəhərindən Raşbil Şamayev göndərib. Telefonla xahiş etdi ki, oxuyum və bu kitaba on söz yazım. Razi oldum. Qələm dostumu 15 ildən artıqdır ki, tanıyıram. Raşbil Şamayev iki dildə Azərbaycan və dağ yəhudiləri dillərində yazan şairlərimizdəndir. O, İsrail və Azərbaycan Yazarlar Birliyinin üzvüdür. Mən onun müxtəlif qazet və jurnallarda Azərbaycan dilində yazdığı bir neçə şeirini də əvvəllər oxumuşam. Onun indiyə kimi dağ yəhudiləri dilində üç sballı kitabı – “Yeni Bəhrələr gətirir” (Ovurd taza bəhərho), “Hər ağacdən bir budaq” (Əz hər dor yə lügə) və “Həyat nağıldır” nəşr olunmuşdur. Bu kitablarda şairin Yəhudi dilində yazdığı şeirlər, qəzəllər, poemalar, dram əsəri və bir sıra tərcümələri çap olunmuşdur.

Şair dağ yəhudiləri dilinə, adı dünya ədəbiyyəti tarixinə qızıl xətlərlə yazılmış mütəfəkkir şair Nizami Gəncəvinin “Xəmsə”sindən aforizm və nəsihətlərini, bir neçə qəzəlini, “Sirlər xəzinəsi” poemasından “Nuşirəvan və bayquşların söhbəti”, “Kərpic kəsən qocanın hekayəti” əsərlərini, görkəmli şair Səməd Vurğunun tam həcmdə “Vaqif” dramını, sevimli şair Bəxtiyar Vahabzadənin bir sıra şeirlərini, Tacikstanın ədəbi klassiklərindən biri olan Ömər Xəyyamın rübailərini tərcümə etmiş və onları bir yerdə toplayaraq “Hər ağacdən bir

budaq” kitabında 2007-ci ildə Nyu Yorkda çap etdirmişdir.

O, Azərbaycan dilini öz ana dili kimi yaxşı bilir və bu dildə öz fikirlərini gözəl ifadə etməyi bacarır.

Raşbil Şamayev (Raşbil ben Şamay) 17 Sentyabr 1935-ci ildə Azərbaycanın gözəl və səfali guşələrindən biri olan Qubada – Qırmızı qəsəbədə anadan olmuşdur. 1953-cü ildə qəsəbədə Azərbaycan dilində tam orta təhsil alıb, həmin ildə də Azərbaycan Dövlət Xarici Dillər İnstitutunun ingilis dili fakültəsinə daxil olmuş və 1957-ci ildə institutu uğurla bitirmişdir.

Ali təhsilli müəllim Raşbil Şamayev Azərbaycanın bir sıra kənd və rayon məktəblərində, sonra isə özü oxuduğu doğma qəsəbə orta məktəbində müəllimlik etmiş və arada bir neçə il tədris hissə üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışmışdır. O, məktəb və institutda oxuduğu illərdə Azərbaycan ədəbiyyatı ilə maraqlanmış və Azərbaycanın şair və yazıçılarının əsərlərini oxuyub mütaliə etmiş, Nizmi, Fizuli, Nəsimi, H. Cavid, M.P. Vaqif, C. Cabbarlı, Səməd Vurğun, R. Rza, M. Müşfiq, S. Rüstəm, B. Vahabzadə kimi dünya şöhrəti qazanmış klassiklərin humanizmini, hərarətini və onların azadlıq idealları ilə aşılانmış romantik genişliyini hiss etmiş, onlardan bəhərlənərək özü də yaradıcılıqla məşqul olmuşdur.

Yaxşı məlumdur ki, əsrlər boyu Azərbaycanda yaşayan dağ yəhudiləri Azərbaycan xalqı ilə həmişə mehriban münasibətdə olmuş, sevinc və kədərini bir-biri ilə yarı bölüşdürmüşlər. Dağ yəhudiləri

Azərbaycan xalqının adət-ənənələrinə, mədəniyyətinə böyük hörmətlə yanaşmış, bu xalqın şair və yazıçılarının əsərlərini ruh yüksəkliyi ilə mütaliyə etmişlər Yəqin yaşlı nəslin yaxşı yadındadır ki, keçən əsrin 30-40-cı illərində Azərbaycanda yaşayan dağ yəhudilərinin bəzi şair və yazıçıları Ü. Hacıbəyovun “Arşın mal alan”, “O olmasın, bu olsun” C. Cabbarlının “Solğun çiçəklər” və s. əsərləri öz doğma dillərinə çevirərək tamaşaya qoymuşlar.

Şair Raşbil Şamayevin ilk şeirləri ulu Azərbaycan elinə, onun həyatda gözüni açdığı Qubanın səfali təbiətinə və hünərvər insanlarına həsr olunmuşdur. Onu bəzən səs-küylü, bəzən də asta axan Qudyal çayının səsi xəyallara aparır, qışda əzəmətli Şah dağının qarlı başı, yazda isə gül-çiçəkli qoynunu seyr edəndə qəlbində baş qaldıran duyğular şeirə çevrilərək qarşısındakı kağıza misra-misra düzülür. Demək olar ki, bu yerlərin təbiəti, həm də insanları həssas şair qəlbini ömürlük ovsunlayıb.

“Sizdən uzaq yaşasam da” kitabında, saflıq və sədaqət R. Şamayevin yaradıcılığının ana xəttini təşkil edir. Müstəqillik işığında dünyaya qapılar açılıb, get-gəl çoxalıb, əlaqə, ünsiyyət genişləniib. R. Şamayev özü Amerikada olsa da, xəyalı həmişə boya-başa çatdığı Azərbaycandadır. Onun Azərbaycana həsr etdiyi şeirlərini oxuyan belə bir ölkənin yer üzündə olmasına sevinir, və ürəyində böyük iftixar hissi keçirir.

Gəlin şairin “Gözəl Bakı – məhəbbətim Azərbaycan” şeirinə fikir verək. Şair bu şeiri diasporada yaşayan azərbaycanlılara və dostlarına həsr edib.

*Azərbaycan torpağının səxavətli balasısan,
Könülləri şadlandırıran övladların anasısan,
Ürəyimin guşəsində həmişəlik qalasısan,
Sizdən uzaq yaşasam da, düşünürəm sizi hər an,
Gözəl Bakı, məhəbbətim Azərbaycan, Azərbaycan!*

Vətənə olan hislərini, duyğularını bir sözlə məhəbbətini “Vətən həsrəti” şeirində belə ifadə edir:

*Taleh məni ayrı saldı vətəndən,
Dəniz-dəniz uzaqlara düşmüşəm.
Könlüm ancaq ilham alır vətəndən,
Həsrət yüklü bu çaqlara düşmüşəm.*

*Uzun yolun dərd yükümü ayrılıq,
Həqiqətmi, bir yuxumu ayrılıq?*

Bu kövrək hislər, bu duyğular onun saf ürəyindən süzülüb gəlir, oxucunu düşündürür və vətənə olan məhəbbətini artırır.

Şairin 18 oktyabr 2013-cü ildə Azərbaycan Dövlət Müstəqilliyinin 22-ci ildönümünü münasibətilə Nyu Yorkun “Maliyyə mərkəzi”ndə ucaldılan Azərbaycan Bayrağına həsr etdiyi şeiri diqqətəlayiqdi:

*Nyu Yorkda ucaldılır Azərbaycan bayrağı,
Yaxın, uzaq ölkələrdən gəlir onun sorağı,
Ruhumuzu təzələyir al-qırmızı yanağı,*

*Azadlığın saf rəmzidir Azərbaycan bayrağı!
Ədalətin məskənidir onun ana torpağı!*

R. Şamayevin bu kitabında Azərbaycan xalqının ümummillî lideri Heydər Əliyevin ölümünə həsr etdiyi “Qəlblərdə yaşayırsan” şeirində şair bu gözəl insana bəslədiyi məhəbbətini aşağıdakı şəkildə ifadə etmişdi:

*Müstəqil bir dövlət yaradan oğul,
Vətəni canından artıq istəmiş.
Milləti birliyə çağıran oğul,
Elləri xətadan qurtara bilmuş.*

Şair göstərir ki, bu böyük rəhbərin ölümünə təkcə insanlar deyil, eyni zamanda təbiətin özü də yas saxlayır, hətta Xəzərin coşan dalğaları da elə bil ki, göz yaşsı olub bu böyük insanın məzarı üstünə səpələnir.

Şairin yaradıcılığında Quba mövzusu xüsusi yer tutur. Onun üçün Quba hər şeydən əvvəl dünyaya göz açdığı saf havalı, gül-çiçəkli bir doğma diyardır. Bu yerdə o ana laylasının sədalari altında yuxuya getmiş, günlər, aylar keçdikcə böyüyüb boya-başa çatmışdı. “Gözəl Quba” şeirində oxuyuruq:

*Dörd bir yanın gül-çiçəkdir,
Ətirlidir havan sənin.
Dalqalıdır çox göyçəkdir,
Dərələrin, təpələrin.*

*Bir tərəfin Baba dağı,
Bir tərəfin Şah dağıdır.
Hər uzanan meyvə bağı,
Zəhmətinin çırağıdır.*

Bəli, Quba əməksevər insanların zəhməti ilə bu gün belə gözəlləşən bir şəhərə dönmüşdür.

Şairin "Söylə, ey Nyu York" şeiri isə 11 sentyabr 2001-ci ildə Nyu Yorkun Dünya Ticarat mərkəzində baş verən faciəyə həsr olunmuşdur. Şeir həmən gündə yazılmışdır. Bu terror nəticəsində minlərlə insan öz həyatını itirmişdir. Analar, atalar öz oğlunu, qızını, bacısını, qardaşını axtarmış, göz yaşları axıda-axıda terror qurbanlarına rəhmət oxumuşlar. Şair yazır:

*Analar saç yorub, şivən qopardı,
Onların naləsi göylərə çatdı.
Yayıldı günahsız ruhlar içində,
Təbiət tam batdı ahlara içində.*

Kitabda Şeyxisalam Allahşükür Paşazadəyə, Əşrəf Veysəliyə, N. Yevdayevə S. Şeydaya, Milix Yevdayeva həsr olunmuş şeirlər də vardır.

Şairin yaradıcılığından danışarkən onun yazdığı sevgi şeirlərindən də söhbət açmaq yerinə düşər. Onun "Dillərdə qız", "İndi də gözəlsən", "Sən gülə-gülə", "Halım yamandır", "Tapmasayıdın sən o gövhəri" və s. şeirləri saf və təmiz məhəbbətdən bəhs edir. Şairə görə sevib və sevilmək səadətdir.

Çünkü ülvi məhəbbət insanın qollarına güc-qüvvət,
ürəyinə dəyanət və gözlərinə işıq verir.

“İndi də gözəlsən” şeirində oxuyuruq:

Gənclik günlərini gətirmə yada,
İndi də gözəlsən sən mənim üçün.
Əzizim, dəyişir hər şey həyatda,
Hər gün gözlərinlə görürsən özün,
İndi də gözəlsən sən mənim üçün.

R. Şamayevin yazdığı uşaq şeirləri də diqqəti cəlb edir. Bu şeirlərdə o, balacaları əməyə alışdırmağa, böyüklərə hörmət etməyə, doğru və düzgün danışmağa sövq edir.

Bu kitabda müxtəlif mövzularda yazılmış şeirlər də vardır. Onun “Yadında saxla”, “Həmrəylik günü”, “Mən qorxuram”, “İkiüzlülər”, “Şair və ürək”, “Qələm” kimi şeir və poemaları da diqqəti cəlb edir. Bilirəm ki, “Sizdən uzaq yaşasam da” kitabındaki şeirlər, poemalar, hekayələr və oçerklər hörmətli oxucuların xoşuna gələcəkdir.

Gəlin şair, dramaturg, publisist, tərcüməçi İsrail və Azərbaycan Yazarlar Birliyinin üzvü, Azərbaycan respublikasında “Qabaqcıl Maarif Xadımı” adına layiq görülmüş Rəşbil Şamayevə yeni-yeni Yaradıcılıq müvəffəqiyyətləri arzulayaq.

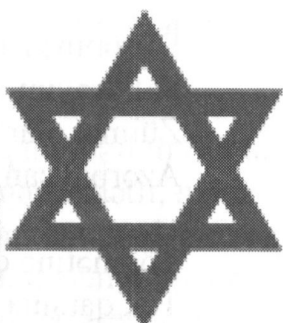
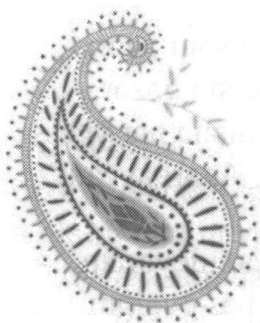
Simax Şeyda

Azərbaycan və İsrail

Yazarlar Birliklərinin üzvü

ŞEİRLƏR

AZƏRBAYCAN

Hər çeşməndən su içmişəm,
Yollarından çox keçmişəm,
Səni də ana seçmişəm,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Düşünməsəm səni əgər,
Saf ürəyim xəstə gəzər,
Zülmət olar mənə hər yer,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Töhmətinə can deyərəm,
Tək qarşına baş eyərəm.
Səni canım tək sevirəm,
Azərbaycan, Azərbaycan!

Saç ağarmış, yox qara dən,
Olsam əgər can üstə mən.
Səni deyib güləcəyəm,
Səni deyib öləcəyəm.
Azərbaycan, Azərbaycan!

1990

GÖZƏL BAKI – MƏHƏBBƏTİM AZƏRBAYCAN

*Mən bu şeiri mühacirətdə yaşayan
azərbaycanlılara və dostlarına həsr etmişəm*

Azərbaycan torpağının səxavətli balasısan,
Könülləri şadlandıran övladların anasısan,
Ürəyimin guşəsində həmişəlik qalasısan,
Sizdən uzaq yaşasam da düşünürəm sizi hər an,
Gözəl Bakı-məhəbbətim Azərbaycan,
Azərbaycan!

Göy Xəzərin bərəkətli, qara qızıl mə'dənidir,
Oğlun-qızın sədaqətli, mərhəmətli, mədənidir,
Arxayın ol, bir canım var, lazım olsa o sənindir,
Sizdən uzaq yaşasam da, düşünürəm sizi hər an,
Gözəl Bakı-söz-söhbətim Azərbaycan,
Azərbaycan!

Uca dağlar zirvəsindən ucasan sən ana vətən,
Şe'r-sənət dünyasından qocasan sən yaşa vətən,
Qoy həmişə arzuların başa yetsin, başa vətən,
Sizdən uzaq yaşasam da düşünürəm sizi hər an,
Gözəl Bakı-şan-şöhrətim Azərbaycan,
Azərbaycan!

2006

VƏTƏN HƏSRƏTİ

Tale məni ayrı saldı Vətəndən,
Dəniz –dəniz uzaqlara düşmüşəm.
Könlüm ancaq ilham alır Vətəndən
Həsrət yüklü bu çaqlara düşmüşəm.

Uzun yolun dərd yükümü ayrılıq?
Həqiqətmi, bir yuxumu ayrılıq?

Kədər məni həm yandırır, həm yaxır,
Bir ocağam tüstü, duman içində.
Yad diyarda ürək yaman darıxır,
Yaşayıram neçə güman içində.

Uzun yolun dərd yükümü ayrılıq?
Həqiqətmi, bir yoxumu ayrılıq?

Ümid ilə yaşayıram hər zaman,
Vətən eşqi qəlbimdədir əbədi.
Övladınam sənin ey Azərbaycan,
Sənsən mənim ürəyimin məbədi.

Ayrılığın müvəqqəti adı var,
Anasına qovuşandır övladlar.

1996

AZƏRBAYCAN BAYRAĞI

Nyu Yorkda ucaldılır Azərbaycan bayrağı,
Yaxın, uzaq ölkələrdən gəlir onun sorağı,
Ruhumuzu təzələyir al-qırmızı yanağı,
Azadlığın saf rəmzidir Azərbaycan bayrağı!
Ədalətin məskənidir onun ana torpağı!

Biz baxdıqca dalqalanan bu üç rəngli bayrağa,
Fərəh hissi keçiririk, ürəymiz dönür dağa,
Sən vətənə eşq duyarsan, nəzər sal sola sağa
Azadlığın saf rəmzidir, Azərbaycan bayrağı!
Qətiyyətin məskənidir onun ana torpağı!

Şən musiqi sədaları yayılmışdır hər yerə,
Hər oxunan mahnı səsi ləzzət verir şəhərə,
Zövqün artır baxa-baxa, bu gözəl mənzərəyə
Azadlığın saf rəmzidir Azərbaycan bayrağı!
Məhəbbətin məskənidir onun ana torpağı!

2013

QƏLBLƏRDƏ YAŞAYIRSAN

Azərbaycan xalqının milli lideri Heydər Əlirza oğlu Əliyevin nurlu xatirəsinə İthaf edirəm.

Bürüdü dünyanı qara bir xəbər,
Bir dahi dəyişdi öz dünyasını.
Üzlərə baxırsan qonmuş qəm, kədər,
Tutub Azərbaycan oğul yasını.

Baxırsan günəş də saralıb, solub,
Onun da canında bir üşütmə var.
Xəzərin göz yaşı dalğalar olub,
Göylər bu mətami qəlbində yazar.

Təbiət başını əyibdir bu gün,
O böyük insanın məzarı üstə.
Dünya öz sözünü deyibdir bu gün,
Ellər vidalaşır, qəlblərdə qüssə.

Müstəqil bir dövlət yaradan oğul!
Vətəni canından artıq istəmiş.
Milləti birliyə çağıran oğul!
Elləri xətadan qurtara bilmiş.

Arzusu olmuşdu Azərbaycanı,
Çevirsin bir güllü bağçaya, bağa.
Göylərə qaldırıb onun şanını,
Çatdırsın səmaya, ulduza, aya.

Vətən oğulları əl-ələ verib,
Ulu babasını yad edəcəkdir!
Azad Azərbaycan cənnətə dönüb,
Heydər in ruhunu şad edəcəkdir!

2003

HƏMRƏYLİK GÜNÜ

Azərbaycan adlı bir anamız var,
Bu ad həkk olunub ürəyimizdə.
Onun məhəbbəti qəlbə nur salar,
Həmişə yaşayır diləyimizdə.

Biz doğma diyardan uzaq olmuşuq,
Bəlkə də taleyin yazısıdır bu.
Qərib ölkələrə qonaq olmuşuq,
Bəlkə də həyatın acısıdır bu!

Həmrəylik günüdür bu gün a dostlar,
Ucalsın hər yerdə təbriklər səsi,
Hamının qəlbində eşq var, sevgi var,
Bürüsün ətrafl vətən nəğməsi!

Azəri xalqının mərd övladları,
Birləşin hər yerdə verin əl-ələ.
Daha da fəxr etsin odlar diyarı,
Sizdən ilham alsın o gülə-gülə!

2006

ÜRƏYİMDƏDİR

Bir nəfər soruşdu: “Hardansan cavan?
Dedim gül-çiçəkli Azərbaycandan,
Niyə ayrı düşdün sən o mələkdən?
Dedim: “Bilməyirəm. Soruş fələkdən”.

Qudyalçayı ilə, axıram mən də,
Olsaydı Şah dağın hünəri məndə,
Bütün zəncirləri qırıb, tökərdim,
Cənnətin yolunu bura çəkərdim.

Mən ayrı düşsəm də öz diyarımdan,
Ondan alan qüvvət biləyimdədir,
Aşiq ayrı düşsə gözəl yarından,
Bil ki, məhəbbəti ürəyindədir.

1996

A NOVRUZ BAYRAMI...

Xoş gəlmisən qədəmlərin mübarək,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!
Səndən ilham alır hər gül, hər çiçək,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!

Yanaşı durubsan gözəllərinlə,
Gəl bizi şad eylə əməllərinlə,
Bəzə el-obanı öz əllərinlə,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!

Qoy hər yerdən gəlsin sənin sorağın,
Günəşdən pay alsın bostanın-bağın,
Laləyə rəng versin şəkər dodağın,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!

Dağlar, şələlələr sənə yar olsun,
Şəffaf bulaqların daim var olsun,
Dostların şad olsun, bəxtiyar olsun,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!

Bizdən salam söylə doğma vətənə,
Elimiz, obamız vurğundur sənə,
Şadam ki, düşübdür bir payı mənə,
A Novruz bayramı, bahar bayramı!

Hər anı bir inci Novruz bayramı,
Ellərin sevinci Novruz bayramı!

2000

ANA

Uşağa lay-lay çalan,
Gecə yuxusuz qalan,
Hər vaxt nigaran olan,
Anadır, əziz ana.

Uşaq xəstə olarsa,
O yatmamış qalarsa,
Yastığa da yuvarsa,
Heç rahat olmaz ana.

O, olsa yüz yaşında,
Övladları başında—
Yetmiş, səksən yaşında,
Keyfi olar saz Ana.

Ana! Nə qədər də əzizdir bu ad,
Nəsildən, nəsilə aparır bizi.
Ona baş əydikcə, biz oluruq şad,
Nəfəsi yaşadır bu dünyamızı.

Sənin zəhmətinə heyranıq ana,
Biz sənin adınla, ad qazanmışıq.
Sənin niyyətinə qurbanıq ana.
Sənsən qəlbimizə nur saçan işıq.

Varmı yer üzündə elə qüvvə, güc,
Səndən möhkəm olsun, yadaki incə
Səndən möhkəm olmaz nə polad, bürünc,
Səntək, incə aləm, hiç yuxdur mənçə.

Sənsiz bar gətirməz bağçalar-bağlar,
İşıqlı günümüz, gecəyə bənzər.
Sənsiz yaş axıdıb, körpələr ağlar,
Oğlun da, qızın da sərgərdan gəzər.

Qartal dağlar üstə gəzər həmişə,
Dağlar onun üçün əzizdir ana,
Səndən iy götürür hər gül, bənövşə.
Qarşında bil hamı acizdir ana!

Bir bax nə oğullar verdin dünyaya
Qəhraman Koroğlu, Babek sənindir.
Yayılmış şöhrəti ulduza aya,
Millət xilaskarı Heydər sənindir.

Nizami, Füzuli, Nəsimi, Sabir,
Saymaqla qurtarmaz adları bir-bir
Elimiz hamını yaşadır, sevir
Nətavan sənindir, Həcər sənindir

Hər qolun qüvvəti, hər göz çeşməsi,
Hər ana laylası , hər ürək səsi.

Necə də şirindir ana nəfəsi,
Sən həyatsan ana, bəşər sənindir.

Sənsiz təbiət də yas tutub ağlar,
Sahibsiz qalardı çəmənlər, bağlar.
Dünyaya nur saçır yanan çıraqlar
Sən dünyasan ana hər yer sənindir.

Bədənim sənindir, canım sənindir,
Damarlarda axan qanım sənindir.
Şöhrətim sənindir, şanım sənindir.
Mən sənə həmişə borcluyam ana!

De hansı bir nankor itirdi zəhmətini?
De hansı bir nankor alçaltdı hörmətini?
Axı, allah-talladır veribdir qiymətini:
Sən əyilməz ağacsan, mən də budağın ana!

Sənin xoş arzuların tam yetəcəkdir başa,
Dayanıblar cərgədə hamısı qoşa-qoşa,
Möhkəm dayan, anacan şadlıqları gör, yaşa,
Sən yaşayan dünyasan, mən də dayağın ana!

Sən evin yaraşığı, ömrümüzün bəzəyi,
Baharda ətir saçan bağların gül-çiçəyi,

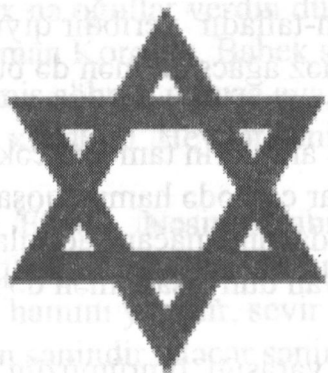

Dünyaya gətirdiyin övladların gərəyi,
Mən də sözünə baxan bir şən uşağın ana!

Gördükcə hər şadlığı sən də çox şad olursan,
Nadürüst övladından lap pərişan olursan,
Gah qəmli-kədərlisən, gah da ki hey uçursan
Sən dağlar qartalısən, mən də oylağın ana!

Ürəyin tez yumşalır hər doğma balan üçün,
Heç zaman olmayıb ki, zilə çıxasan bir gün.
Bu dünyamız durduqca yaşayarsan ulduzum
Sən parlayan günəşsən, mən də çırağın ana!

2008

YAŞA, QUBA

Dörd bir yanın gül-çiçəkdir,
Ətirlidir havan sənin.

Dalğalıdır, çox göyçəkdir,
Dərələrin, təpələrin.

Bir tərəfin Baba dağı,
Bir tərəfin Şah dağıdır.
Hər uzanan meyvə bağı,
Zəhmətinin çırağıdır.

İşıq saçan lampa­ların,
Mə”şəl kimi yanır səndə,
Onlar salam aparırlar,
Dağ düşündə olan kənddə.

Kəklik saçlı təpələr də,
Qanad çalır başın üstə.
Ceyranların dərələrdə,
Seyrə çıxır dəstə-dəstə.

Qudyal çayın cöşa-coşa,
Şah dağın da bir tamaşa.
Sən onlarla birgə qoşa,
Yaşa Qubam, yaşa-yaşa!

1960

ÜZƏYİRİN NƏFƏSİDİR O

*Ölməz bəstəkar ÜzeyirHacıbəyovun
anadan olmasının 120 illik (2005) yubileyinə.*

Ötsə də yüz illər, neçə əsirlər,
Sən sevən qəlblərə yuva salarsan.
Hər vaxt yad edəcək səni nəsillər,
Ölməz əsərlərlə sən ucalarsan.

Leylini, Məcnunu dilə gətirdin,
Fizuli ruhunu şad etdin baba.
Elə bir şah əsər yaratdın ki, sən,
Eşitdi səsini dünya, el-oba.

Əlində arşın mal dalanbadalan,
Məhəbbət axtardı Arşın Mal Alan.
Tale qismətini bəxş etdi ona,
Arşının toruna düşdü mal alan.

Sevib-sevilməyin açdın sirrini,
Dedin qoy ləkəsiz yaşasın bu ad.
Köləlik daşına vurdun zərbəni,
Kölgələrdə qaldı Məşədi İbad

Dayan! Dinlə dostum bu musiqini,
Həyatın sönməyən gur səsidir o.
Dünyanı seyr edib, gəzən hər yeri,
Ölməz Üzeyrin nəfəsidir O!

**VƏTƏN MƏNSİZ YAŞAR,
MƏN VƏTƏNSİZ YOX!**

*Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı
Albert Aqarunova ithaf edirəm.*

Adın düşdü bu gün bütün dillərə,
Hünərin yayıldı bizim ellərə.
Sən ey vətənimin qəhrəman oğlu,
Qəlbin məhəbbətlə, eşq ilə dolu.
Vətəni qorumaq borcumdur, dedin,
Qolumun qüvvəti, gücümdür, dedin.
Vətən mənsiz yaşar, mən vətənsiz yox,
Onun adı yüksək, mərifəti çox.
Vətən azadlıqdır, vətən çörəkdir,
Vətənsiz bir həyat kimə gərəkdir.
Bu canım vətəndir, suyum vətəndir,
İnsanlar dünyada gəlib-gedəndir.
Mənim ən qiymətli sözüm vətəndir,
Alovlu ürəyim, gözüm vətəndir.
Mən ilham almışam doğma vətəndən,
Meyvəli bağlardan, göy çəmənlərdən,
Göylərə ucalan uca dağlardan,
Ruhu təzələyən saf bulaqlardan.
O mənə güvənir, mən də ki, ona,
Onun arzusunu yetirsəm sona
Deyərəm, dünyada xoşbəxt mənəm, mən,
Ölsəm də adımlı yaşadar vətən.

Sən ey vətənimin qəhrəman oğlu,
Qəlbi məhəbbətlə, eşq ilə dolu.
Könüllü yazıldın sən siyahıya,
And içdin vətənə, sən öz canına.
Dedin: “Qarabağı qorumaq üçün,
Keçərəm canımdan lazımsa bir gün!”
Döyüş meydanına girdin mərdana,
Hünərin yayıldı Azərbycana.

Sən ölməzlər cərgəsinə qanla yazdın adını,
Qucağına aldı vətən öz doğma övladını!

2004

SÜLHƏ SƏSLƏYİR BİZİ

Həyatın min jürə gözəlliyi var,
Dərələr, təpələr, hündür və hamar,
O meyvəli bağlar, o qarlı dağlar,
O rəngli çəmənlər, qaynar bulaqlar.
Sülhə, qardaşlığa səsleyir bizi,
Xoşbəxt günlər üçün bəsləyir bizi!

Heç axırı görünməyən meşələr,
Tarlalar gözəli, gül bənəvşələr,
Bizə həyat verən o günəş, o ay,
Ana təbiətin verdiyi hər pay,
Sülhə qardaşlığa səsleyir bizi,
Xoşbəxt günlər üçün bəsləyir bizi.

Çayların axını, o sakit sular,
O şirin xəyallar, ballı yuxular,
Qızılgül qoxulu təmiz havalar,
Bizi əzizləyən, əziz analar,
Sülhə, qardaşlığa səsleyir bizi,
Xoşbəxt günlər üçün bəsləyir bizi!

2012

SƏNƏ BEL BAĞLAYIR DÜNYA

*Bir də görürsən ki, açılan solur,
Düşünən bir beyin bir torpaq olur.
Bir yandan boşalır, bir yandan dolur,
Sirrini verməyir sırdaşa dünya.*

S. Vurğun

Yaşamaq gözəldir, həyat gözəldir,
Onun nəğmələri şe"rdir, qəzəldir.
Heç demə, dünyanın yoxdur vəfası,
Düzünü axtarsan çoxdur cəfası.
Nəyə gəldiyini bilməyirsən sən,
Nə vaxt getdiyindən xəbər deyilsən.
Kimləri salmadı dünya kəməndə,
Gizlənə bilmədi ondan bir bəndə.
Biri cavan getdi, digəri qoca,
Biri yavan getdi, digəri uca.
Yoxdur bu dünyanın əvvəl-axırı,
Toruna düşəni qaytarmaz geri.
O heç buraxmayıb hələ heç kəsi,
De hansı bir qapı görməyib yası,
Nə İbrahim Xəlil nə Yaqub, İsaq—
Kimi peyqəmbərlər qalmadılar sağ.
Nə Musa, nə Davud, nə də Süleyman,
Tapa bilmədilər onlar da dərman.
Ey dost!
Gəlmisənsə əgər sən bu dünyaya,

Çalış ki, zəhmətin getməsin zaya.
Bil ki, yaranmışsan yaşamaq üçün,
Yaşaya-yaşaya yaratmaq üçün.
Ana təbiəti bəzətmək üçün,
Onun yollarına gül səpmək üçün.
Yer günəşdən ilham almasa idi,
Təbiət çöryüb külə dönərdi.
İlk insan zəhməti olmasa idi.
Söylə gələn nəsil bəs nə edərdi?
Gördükcə zəhmətin bəhrəsini sən,
Allah hüzurunda hey yüksələrsən.
İki varlıq üstə dayanır dünya,
Onların eşqilə oyanır dünya.
Zəhmət və məhəbbət olub ona yar,
Onların min cürə göstərişi var.
Alışma rahatlığa sən bu dünyada,
Ölülər dünyasını sal ey dost yada.
Axtarma sakitlik o yuxdur inan,
Sən onu görməzsən heç vaxt, heç zaman.
Canlılar aləmi yol verməz buna,
Dünyada sakitlik axtarma bala.
Bu gün nə olursa artıq olubdur,
Sübuta ehtiyac heç qalmayıbdır.
Hər şeyin əvvəli axırı vardır,
Buna inanmayan beyin çox dardır.
Polad da həddinə gəlib çatanda,
Qırılıb tökülür buz kimi o da.
İkiyüz ill yaşasa da mirvarı,

Əriyib tökülür, yox olur varı.
Deyirlər qarqalar yüz ill yaşayır,
Nə zəhmət çəkirlər, nə yük daşayır.
Tısbağanın ömrü çox olur daha,
Vaxtını keçirir quruda, suda.
Nə xeyri bilinir, nə də ziyanı.
Burda yada düşür arılar şanı.
Ona da, buna da məhtəl qalırsan,
Sümbül, göbələyi yada salırsan.
Birinin zəhməti göz qabağında,
Digərin zəhməti qoz qabığında.
Hər şeyin vaxtı var günəş altında,
Açılmayan sirlər qalıb bətnində.
Təbiət çox sirri saxlayıb pünhan,
Hər sirri vaxtında açacaq insan.
Yoruldu sözünü gətirmə dilə,
Sənə bel baqlayır bu dünya hələ,

2014

QUBA

Göylərində qanad çalan bir quşam,
Xeyli vaxtdır səndən uzaq olmuşam,
Sənsiz saralmışam, sənsiz solmuşam,
Həmişə qəlbimdə yaşayan Quba!

Dərələrin yaşıl, dağların mərmər,
Gözəlliyyənin olub dillərdə əzbər,
Bütün meyvələrin şirindir, şəkər,
El üçün min ne'mət daşıyan Quba!

Övladların sənə gözəl, göyçəkdir,
Dörd yanın meşədir, güldür, çiçəkdir,
Sənə vurğun olan qəlbdir, ürəkdir,
Səni düşünürəm mən hər an Quba!

Qar əksilməz Şah dağın zirvəsindən,
Doymaq olmur Qudyalçayın səsindən,
"Bənövşə bulağın" zümzüməsindən,
Ruh da təzələnir şöhrət-şan Quba!

Raşbiləm, həmişə ürəyimdəsən,
Fikrimdə, qəlbimdə, diləyimdəsən,
Bu uzaq ölkədə olsam bir gün mən,
Ruhum uçar başın üstə, çan Quba!

2010

ŞEYXÜL-İSLAM ALLAH ŞÜKÜR
PAŞAZADƏNİN 60 İLLİK YUBILEYİ
MÜNASIBƏTİ İLƏ

Min rəhmət olsun Sizi dünyaya gətirənlərə,
Cəfasın çəkib, xalqa xeyrini yetirənlərə.

Şükür ki, pərvərdigar bizə bəxş edibdir oğul,
Hansı ki, o hörmətlə yanaşır bütün dinlərə.

Sadədir, qəlbi təmiz, gözlərində nur yeri nar,
Bu nurdan o pay verir, onu qəlbən sevənlərə.

O yoruldum sözünü heç cür gətirməz dilinə,
Gecə-gündüz durmuşdur allahın xidmətinə.

Xalqın xeyri-şərinə hər vaxt çatdırır özünü,
O xeyir duası oxuyur xalqına, millətinə.

Altmış yaşın mübarək əmioğlum Allahşükür,
Yüz illik yubileyinə el yığışar hörmətinə!

2009

ŞAİR DOSTUM ƏŞRƏF VEYSƏLLİYƏ

Aldım məktubunu qardaşım Əşrəf,
Dedim: “Şökür Sənə ey Pərvərdigar!
Qismət oldu mənə belə bir şərəf,
Yoxsa, dünya mənə görünürdü dar.”

Əvvəl sinəm üstə gəzdirdim bir az,
Şerlər kitabını, məktubunu mən.
Çalındı qəlbimdə yer tutmuş o saz,
Telləri söz açdı ana vətəndən.

Oxudum zöbq ilə, məhəbbət ilə,
Dünyanı bəxş etdi mənə hər cümlən.
Allah evi olan saf ürəyində,
Gördüm insanları ağlayan, gülən.

Gördüm doğma yurdun bəlasını mən,
Gözəl Qarabağı ahlər içində,
Məskəni dağılmış anasını mən,
Dumanlar içində, çənlər içində.

Gördüm o yerlərin təbiətini,
Arılar qonublar, çiçəklər üstə.
Bülbül coşa gəlib məhəbbətini,
Açır qızılıgülə qəlbində qüssə.

Sordum: “Dünyamızı bəzəyən allah,
Nə üçün haqsızlar yadından çıxır?
Təxsi olmayan bir zavallını,
Dərd, möhnət, ayrılıq dörd yandan sıxır”

Bu sirri açmağa acizdir hamı,
İnan açılacaq bağlanmış döyün.
Haqq yerin taparaq zəhərli camı.
Tökər haqsızların başına bir gün.

2009

AD GÜNÜN MÜBARƏK

*Şair dostum Simax Şeydanin
anadan olmasının 70 illiyinə*

Salam şair dostum mehriban insan,
Səninçün ürəyim darıxır yaman.
Körmək istəyirəm nurlu çöhrəni,
Bağrıma basaraq öpürəm səni.

Təbrik eyləyirəm yetmiş yaşını,
Yetmiş baharını, yetmiş qışını.
Yazdığın şeirlər var-dövlətidir,
Xalqa məhəbbətin, sədaqətidir.

Yaz, yaz sən böyüklər, uşaqlar üçün,
Bəxtəvər boy atan qoçaqlar üçün.
Düşsün qəzəllərin dildən-dillərə,
Neçə obalara, neçə ellərə.

Gəl keçən günləri salmayaq saya,
Tufandan, leysandan qorxmaz dağ, qaya.
Vətəni, xalqını sevən bir ürək,
Yaratmaq eşqi ilə döyünsün gərək.

Simax! Mübarəkdir sənin ad günün,
Daha da çox olsun görüm şad günün.
Ayları. illəri bir-bir vur başa,
Yetmiş il nədir ki, qardaş YÜZ yaşa.

2006

AD GÜNÜN MÜBARƏK

Nyu Yorkda nəşr olunan "Yeni Üfüqlər" qəzetinin baş redaktoru yazıçı, rəssam və jurnalist dostum Nəbət Yevdayevin anadan olmasının 85 illiyinə.

Mən sənə dost deyim, qardaşımı deyim,
Çiyin-çiyinə gedən sirdaşımı deyim!

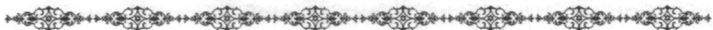
Keçdiyən enişli-yoxuşlu yollar,
Ayaq izlərini qəlbə salıblar.
Sənlə addımlayan dostlar-tanışlar,
Bugünkü gününü alqışlayırlar.

Bir payız fəslində dünyaya gəldin,
Xəzər dalqalandı, göy guruldadı.
Bu cahan mülkünə dürdanə gəldin,
Yer tez bu xəbəri göylərə yaydı.

Sənin gəlişini alqışlayaraq,
Bakı küləkləri başladı rəqsə.
Ata-anasına olacaq dayaq,
Allah bağışlayıb bu gün vərəsə.

Şad oldu qohumlar, yaxın adamlar,
Qonşular həyətdə məclis qurdular.
Salama qarışdı bu gün salamlar,
Sənin sağlığına şənpan vurdular.

Uşaqılıq illərin məzəli keçdi,
Artıq buy-buxunlu bir cavan oldun.
Eşqin, məhəbbətin bir gözəl seçdi,
Onun camalına sən tez vuruldun.

Həyatın nəbzindən möhkəm yapışdın,
Halal zəhmətinlə sən ad qazandın.
Bə"zən dalğalandın, lap aşib-daşdın,
Təmiz yaşamağı sən şərəf sandın.

Yaddan çıxarmadın David Burlyuki,
Yaydın kimliyini elə, obaya,
Götürdün boynuna bu böyük yükü,
Çatdırdın sorağın günəşə, aya.

Ölkədən, ölkəyə səyahət edib,
Girdin şəhərlərin arxivlərinə.
Tokio, Moskva, Nyu-Yorkdan tapıb,
Hörmətlə yanaşdın əsərlərinə.

Yazdın David Burlyuk haqqında əsər,
Dedin qoy milyonlar tanısın onu,
Yorulmaz zəhmətin getmədi hədər,
Şad etdin, yaşatdın şair ruhunu.

Gün o gün olsun ki, yuz yaşın olsun,
Pis olmaz yüzü də adlasan əgər.
Həmişə qoy qaynar ilhamın olsun,
Yazib-yaradasan gözəl əsərlər.

2010

DOSTUM MİLİX YEVDAYEVİN
60 İLLİK YUBİLEYİNƏ

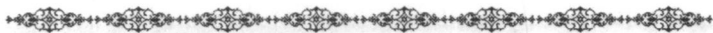
O keçən günləri qaytarmaq olmaz,
İllər, illər üstə gəlsin birbəbir.
Yaşamaq eşqi ilə yaşayan solmaz,
İnsan həyatının məğzi belədir.

Qoy sənin həyatın axsın çaylar tək,
Səndən uzaq olsun hər cür qəm-qüssə.
Biz səni həmişə şad, xürrəm görək,
Umidlə, məhəbbət yar olsun sizə.

Çox mübarək olsun ad günün qadaş,
Şirin arzuların qoy yetsin başa.
Çox cüzi görünür mənə 60 yaş,
Diləyim odur ki, sən 100 il yaşa!

2006

DÜNYA

Ey dünya, bir söylə nə gədər haqsızların var,
Söylə nəyə, heç nədən, haqq düzəldirlər onlar.

İnsanlar birbirindən nəyə uzaqlaşirlər,
Zəif işıqlar nəyə belə aşıb daşırlar?

Yalanın, boşbuğazın, saysan yoxdur qədəri,
Məğrurluq, təkəbbürlük bürüyübdür hər yeri.

Düzün heç yoxdur dili, ayrinin qabağında,
Sözü ona kar etməz, qalar öz dodağında.

Nə qədər yaxşılıqlar etsən də bir namərdə,
Çalışar ki, haqq-nahaq səni salsın kəməndə.

Nə qohumu, nə dostu tanıyırlar rəzillər,
Haram çörək yeməklə ad qazanıb gəzirlər.

Azalıb cavanların yaşlılara hörməti,
Bəzən heç düz gəlməyir onların da söhbəti

Bir çox ana, atanın dərdi, qəmi çoxalıb,
Çünki, övladları tək, uzaqlarda yurd salıb.

Qardaşlar, bacılar da biribirindən uzaq,
Yalvarırıq Allaha sönməsin heç bir çıraq.

Sən diri ikən səndən hə uzaq gəzir qohumlar,
Ancaq matəm günlərində gəlib birləşir onlar.

Diri ikən qılinc, qalxan götürürlər əllərə,
Matəm günü şaxsay-vaxsay səslədirlər dillərə.

Diri ikən qarğışları lap yan-yana düzürlər,
Matəm günü ağlayaraq özlərini üzürlər.

Ölülərin dostudurlar, dirilərin düşməni,
Arzum budur tərək etsinlər bu nəlayıq peşəni.

Allah, götür üstümüzdən bu cür ağır yükləri,
Əfv et, razı qalsın hamı, şadlandır ürəkləri.

Nə gözəldir şən yaşamaq qoynunda sənin
dünya!

Qoy həmişə ətir iyi versin bədənin dünya!

2006

DİL VAR

Dil var ki, məlhəmdən də məlhəmlidir.,
Dil var ki, zəhərdən də zəhərlidir.
Dil var ki, hirsindən yanar alışar
Dil var ki, ilanı koluna salar
Dil var sözlərini tamam udarsan ,
Dil var ki, lap zəhlən gedər susarsan.
Dil var ki, söz ilə açar darvaza ,
Dil var sanki güllə vurur boqaza.
Dil var yaraşığa gətirər evi,
Dil var tamam pozar bu mənzərəni .

2005

SÖYLƏ, EY NYU YORK

*Bu şeir Nyu Yorkun "Dünya Ticarət Mərkəzi"ndə
işləmiş terror qurbanlarının əziz xatirələrinə ithaf
olunmuşdur.*

Qarşımda boş dəfdər, əlimdə qələm,
Beyin fikirdədir, yaş gözlərimdən
Dəftərin üstünə tökülür bu dəm,
Qəfildən aldığım bir bəd xəbərdən.

Söylə ey Nyu York, bu nə qəzəbdir!
O almaz gözlərin kor oldu nədən?
Söylə ey Nyu York, bu nə əzəbdir!
Şamların tez yanıb kül oldu nədən?

İki şah binada, neçə min insan,
Ağıl dəryasında üzən qız, oğlan,
Yox oldu bir saat içində hamı,
Düşmənlər boşaltdı zəhərli camı.

Neçə orta yaşlı, qoca və cavan,
Yanıb külə döndü bu nədir, aman!
Aman, bu yuxumu, yoxsa həqiqət!
Aman, bu nə dəhşət, bu nə müsibət!

Qiymadılar sizə, o qəlbi daşlar,
Allaha şər atan, allahsız başlar.

İnsanlığ adına ləkə yaptılar,
Allahı satdılar, dini satdılar.

Analar saç yorub, şivən qopartdı,
Onların naləsi göylərə çatdı.
Yayıldı günahsız ruhlar içində,
Kainat tam batdı ahlər içində.

Ruhlar dilə gəlib xəbər aldılar
Nəydi günahımız, nəydi ay Allah?
Nəyə hamımızı oda saldılar?
Yoxdur təqsirimiz, olmayıb vallah.

Budur işləyirdik, deyib gülürdük,
Xoşbəxt gələcəyə divar hörürdük.
Hücüm çəkdi bizə dəhşətli firqə,
Birdən tufan qopdu bu nə təfriqə!
Yandırır, uçurtdu şah binaları,
Binalar içində min-min canları.

Ana, qadan alım özünü yorma,
Bacım, yaş axıdıb şivən qoparma.
Ata səbirli ol. kişisən axı,
Qardaşım eyilmə şad olar yağı.

Sən həyat yoldaşım, sən mənim canım,
Övladını böyüt, halaldır qanım.

Qoy xoşbəxt yaşasın dünyada hamı,
İnan əriyəcək terrorçu şami.
Həyat məhv edəcək onları tamam
İnsanlığ yüksələr hər vaxt, hər zaman.

Amerika! Sən idin can-ciyərimiz,
Açılan bəxtimiz, saf çörəyimiz.
O dəhşətli gündə saralıb-solduq,
Alovlar içində yandıq, kül olduq.

Dünyanı qəlbində yaşadan torpaq,
Budağından daha düşməsin yarpaq.
Yaşayıb, yaratmaq sənə yar olsun!
Bizim ruqlarımız baxıb şad olsun!

2001

OĞUL

*Oğlum Telman Shamayevin
əziz xatirəsinə həsr edirəm*

Bu qoca vaxtımda, ey fələk, niyə
Qəlbimi yandırıb, alovladın sən?
Ahımı eşitdi çəmən, dağ, dərə,
Mənim ürəyimi cilovladın sən.

Üzü gülər, qəlbi təmiz oğluma,
Heç kəs kömək edə bilmədi, aman!
Əzrayilin, o tez düşdü toruna,
Ruhunu qəlbinə saldı asiman.

O səssiz- səmirsiz köçdü dünyadan,
Ürək sözlərini deyə bilmədi.
Üç uşaq atası uçdu dünyadan,
O, heç son sözünü deyə bilmədi.

Ananın naləsi titrətdi yeri,
Yordu saçlarını zavallı qadın.
Bu nədir yatmışan, mənə bax – bəri,
Bir aç gözlərini qurbanın olum.

Bir bax bu həyatın gözəlliyinə,
Novruzgülü çıxır qarın altından.
Bahar çiçəkləri tanışdır sənə,.
Onları sevirdin axı sən hər an.

Yaddan çıxarmayıb dostların səni,
Onlar səni sağlam görmək istəyir.
Seyr edib səninlə bağı, çəməni,
Gülləri səninlə hörmək istəyir.

Ay oğul, cavab ver, odlanır canım,
Sənə kar etməyir sözlərim mənəm?
Ay Allah, bu nədir söndümü şamım,
Kaş ki, kor olaydı gözlərim mənəm?!

Hər yeri bürüdü ana fəryadı,
Oğlunun ölümü sarsıtdı onu.
Oğul, bizi dəfn etməli idi,
Nə üçün, ay fələk, tərsinə oldu?!

Ey ana, bu dünya bil ki, səhnədir,
Gah güldürər səni, gah da ağladar.
Bir qolu mükafat, biri tənədir,
Sağlamı öldürüb, ölü dirildər.

Bu dünyanın yoxdur əvvəl axırı,
Toruna düşəni qaytarmaz geri.
Nə İbrahim Xəlil, nə Yaqub, İshaq -
Kimi peyqəmbərlər qalmadılar sağ.

Nə Musa, nə Davud, nə də Süleyman
Tapa bilmədilər onlar da dərman.

Ölüm dünyasıdır bu dünya, ana,
Şərbəti tökülür zəhərli cama.

Dolduqca heç kəsə nicat verməyir,
Vaxtında yollanır bir söz deməyir.
Yazılanı pozan olmayıb hələ
O zalım can alıb göz görə-görə.
Həyat bir nöqtədə dayanan deyil,
Nə qədər qaçsa da yorulan deyil.

14 may 2015

YADINDA SAXLA

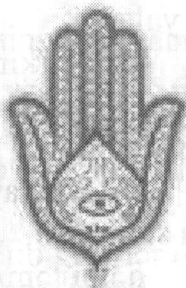
By şeyri şair Yaşa Maşyaxova ithaf edirəm

Yənədə deyişdi havanın rəngi,
Pozuldumu lirikanın ahəngi?
Vüqarlı Şah dağım düşdü dumana,
Ah çəkdi ürəkdən o yana-yana.
Təbiət rəngini dəyişdi dərhal,
Rəngdən, rəngə düşdü o hərdəmxəyal
Qudyalçay dərini yaydı çöllərə,
Ona qəmli-qəmli baxdı dağ, dərə.
Dənizə tələsdi bu axar sular,
Dənizdə dönərək buxara sular,
Tez xəbər çatdırdı ulduza aya,
Buludlar yığışdı bu mərasimə.
Səmanı bürüdü qara buludlar,
Dərdə şərikin olub ağladı onlar.
Gurladı kainat, ildırım çaxdı,
Yer də yazıq-yazıq göylərə baxdı.
Bir qoca soruşdu: “Söylə ey bala,
Təbiət bikeyfdir nə üçün belə?”
Uşaq cavab verdi: “Əmican bu gün,
Bir şair ürəyi döyünmür daha.”
_Söylə oğul, söylə kimdir o şair?
Bəlkə o qəlblərdə hər vaxt yaşayır!
-Əmi o şairin Yaşadır adı.

-Tanıdım, bu xəbər məni sarsıtdı.
Məni məfdun etmiş onun şerləri,
Qəşəng təsvir edir gözəllikləri.
Deyirsən o ölüb? Səhvin var bala,
Sənət ölmür oğul, yadında saxla!

2003

MƏN QORXURAM

Mən qorxuram dili şirin,
Əməli bəd olanlardan.
Mən qorxuram xeyri qoyub,
Şər axtaran,
 qəlbi pozğun,
 üzü qara,
 yaxşını pis,
Pisi yaxşı yozanlardan.
Mən qorxuram haqqı qoyub,
Haqsızlığa aşıq olan,
Dili yalan,
 sözü çirkin,
İlqarı tez pozanlardan.
Qorxmayıram,
 qorxmayıram,
Mən saflıqdan,
 qəlbi təmiz,
 sözü doğru,
Həm yaradan,
 həm yaşadan
 insanlardan
Haqqa qardaş olanlardan,
Ədalətli yeni dünya
 quranlardan.!

1993

İKİÜZLÜLƏR

Səndən başqasına nələr danışmaz,
Elə bil küsübdür bir də barışmaz,
Uzaq gəzər xeyrə, şərə qarışmaz,
Bir bəladır aman ikiüzlülər.

Yanında sən ona qardaşdan artıq,
Hər sözü, söhbəti nifrətə layiq,
İşi düşsə olar sənə sarmaşiq,
Sənə, mənə qurban ikiüzlülər.

Qəlbi xain, üzü gülər olurlar,
Xatirinə lap məclis də qururlar,
Səndən gizli qulağını bururlar,
Özlərinə heyran ikiüzlülər.

Tülkü olub girərlər qılığına,
Hər bir işin düşərlər sorağına,
Adi sözü deyərlər qulağına,
Qumbaradır yaman ikiüzlülər.

Dostu-dostdan ayıra da bilirlər,
Sonra baxıb ləzzət ilə gülürlər,
Mə”nasız və çirkin həyat sürürlər,
Cəza çəkər inan ikiüzlülər.

1989

TAPMASAYIDIN O GÖVHƏRİ

Mən eşq dəriyasında üzəndən bəri,
Ona məftun olub , oldum sərsəri.
Üzdüm bu dənizdə mən yana-yana,
Dalğalar söylədi sən ey divana.
Mirvari üçünmü gəlmişsən bura,
Onu tapmaq üçün düş uzaq yola.
Dənizin üstündə axtarma, yeri,
Dənizin dibindən tap o gövhəri.
Deyib bu sözləri çıxıb getdilər,
Bir göz qırpımında gözdən itdilər.
Mən dərələr enib, təpələr aşdım,
Xeyrə yoldaş olub, şərlə savaşdım.
Dənizin dibinə çatan kimi mən,
Tapdım mirvarını bir düzənlikdən.
Söylədim gəlmişəm otağındayam,
Neçə vaxtdır sənin sorağındayam.
Dedi: “Xoş gəlmişsən başımın tacı,
Sənsiz həyat mənə acıdır-acı.
Bu incə qəlbimə sən şəfəq saçdın,
Pərdəni arayıb, qapımı açdın.
Ömürümü bağladım sənə bu gündən,
Xuda ayırmasın səni heç məndən!”
Raşbil, nə edərdin ağı, hünəri,
Əgər tapmasayıdın sən o gövhəri!

1961

VURĞUNAM

Gündən-günə çiçək açan, gül açan,
Vətənimin baharına vurğunam.
Qəhraman tək məğrur-məğrur dayanan,
Şah dağının vüqarına vurğunam.

Dağlarının zirvəsini örtür qar,
Bağlarının min cürə meyvəsi var.
Şənlikləri canlandıran qış-bahar
Qubanın şən qızlarına vurğunam.

Yaxınlarda, uzaqlarda yaşayan,
Ürəyində arzu-dilək daşayan,
Gündən-günə gələcəyə nur saçan,
Cavanların əhvalına vurğunam.

Arzuları ulduz kimi parlayan,
Gözəlliyi ay, günəşdən pay alan,
Eşq-məhəbbət dünyasında qocalan,
Anaların laylasına vurğunam.

Çöldə, düzdə çiçəklənən nə güləm,
Nə laləyə vurulan bir sümbüləm.
Qürbət eldə həsrət çəkən Raşbiləm.
Azərbaycan diyarına vurğunam..

1997

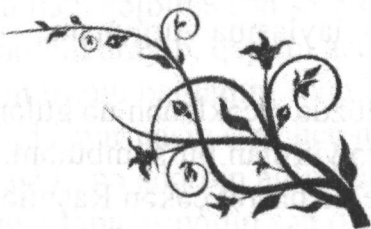
DİLLƏRDƏ QIZ

Mən axıram bulaq kimi,
Vüqarlıyam bir dağ kimi,
Utanıram uşaq kimi,
Görüşünə gələndə qız.

Nur tökülür gözlərindən,
Səni qəlbən sevirəm mən,
Oyanıram sözlərindən,
Danışdıqca, güləndə qız.

Yanaqların can alandır,
Dodaqların şəkər, baldır,
Eşqimizi göyə qaldır,
Qoy yayılsın dillərdə qız.

1960

NƏ ÜÇÜN TƏLƏSMƏYİRSƏN

Gördüm səni sən eyvana çıxanda,
Baxışların dönüb mənə baxanda
Elə bil üşütmə düşdü canıma,
Ala gözlər işıq saçdı qanıma.

Nəqərat

İnan mənim qismətimsən,
Məhəbbətim, ismətimsən.
Könül sənə bənd olubdur,
Sən varımsan, dövlətimсэн.

Ətir iyi gəlir güldən çiçəkdən,,
Doymaq olarmı heç sən tək göyçəkdən?
Budur eşqin məni salıb odlara,
İnsaf et gəl çəkmə məni min dara.

Nəqərat

Gecə-gündüz fikrim-xəyalım sənsən,
Şad xəbər ver bu könlümü güldür sən,
Bilirəm sevirсэн məni qəlbən sən,
Söylə, bəs nə üçün tələsməyirsən?

Nəqərat

1960

SƏN GÜLƏ-GÜLƏ

Məhəbbətim sənə çoxdan bəllidir,
Üzünə baxdıqca könül dəlidir,
Yanağında xalın qara zəlidir,
Məndən uzaq olma sən gülə-gülə!
Məni oda salma sən gülə-gülə!

Nəqərat

Ay gülə-gülə, gülə-gülə, gülə,
Can gülə-gülə, gülə-gülə, gülə.

Bahar çiçəyi tək açılan gülsən,
Sən güllər içində solmayan gülsən,
Sən yandıran gülsən, sən yanan gülsən,
Gəl könlümə dəymə sən gülə-gülə!
Gəl başımı əymə sən gülə-gülə!

Nəqərat

Vurğunu olmuşam sənin gözəlim,
Adına bağlıdır şe'rim, qəzəlim,
Deyəndəki, sənsən mənim əzəlim,
Keçirsən yolumdan sən gülə-gülə!
Tutursan qolumdan sən gülə-gülə!

Nəqərat

1960

İNDİ DƏ GÖZƏLSƏN

Sevgilim, səninlə seyrə çıxanda,
Xoşuna gəldimi bizim çəmənlər?
Gah sağa, gah sola dönüb baxanda,
Yaddan çıxartdımı bizi düzənlər,
Xoşuna gəldimi bizim çəmənlər?

Ağac kölgəsində oturanda biz,
Söylə xəyalından keçirdi nələr?
Bəlkə düşünürdün bu gəncliyimiz,
Bir daha qayıtmaz keçdikcə illər,
Söylə xəyalından keçirdi nələr?

Ağacda qızaran qızıl alma tək,
Sənin yanaqların qırmızı idi.
Bir təzə gül idin, bir təzə çiçək,
O gözəl çaqların hardadır indi,
Sənin yanaqların qırmızı idi.

Gənclik günlərini gətirmə yada,
İndi də gözəlsən sən mənim üçün.
Əzizim, dəyişir hər şey həyatda,
Hər gün gözlərinlə görürsən özün,
İndi də gözəlsən sən mənim üçün.

2012

HALİM YAMANDIR

Aşığına naz eyləyən gözəlīm,
Səndən ayrılmayıb heç vaxt nəzərim,
İnan sənsən mənim axrım, əzəlīm,
Dayan, uzaq olma, olma amandır,
Dərdindən ölüərəm halım yamandır!

Sevdaı qəlbimin sən dastanısan,
Bu bağ, bu bağçanın gülüstanısan,
Könül qırmaq sənə gəlməsin asan,
Dayan, uzaq olma, olma amandır,
Dərdindən ölüərəm halım yamandır!

Mən Raşbiləm məhəbbətim təmizdir,
Alovludur, dalğalı bir dənizdir,
Qadan alım məni incitmə bəsdir,
Dayan uzaq olma, olma amandır,
Dərdindən ölüərəm halım yamandır!

BAHAR

Novruz gülü çıxıb qarın altından,
Muştuluq gətirir o yer qatından.

Yazın gəldiyini tez xəbər verir,
Qar əriyib suya dönəcək deyir.

Günəş şüaları əridir qarı,
Pətəyindən çıxıb seyr edir arı.

Dağlar da başlayır don dəyişməyə,
Əriyir örpəyi axır dərəyə.

Gör necə çoxalır çayların suyu,
Təbiət xoşlayır belə oyunu.

Bə”zən coşub daşır bu çay suları,
Yolunda yaradır dağıntıları.

Torpaq yer altında hazırlıq görür,
Hər şeyi qanunla bərabər bölür.

Bahar yavaş-yavaş açır darvaza,
Böyük bir həvəslə qovuşur yaza.

Rəngli örpəyini sərdikcə yerə,
Yaşıla bürünür çəmən dağ, dərə.

Artır gündən-günə rənglərin sayı,
Bu səhnə şad edir günəşi, ayı.

Ağaclar başlayır çiçək açmağa,
Arandan tədriclə yeriyr dağa.

Budaqdan-budağa qonaraq quşlar,
Bahar nəğməsini oxuyur onlar.

Hamı ləzzət alır bu mənzərədən,
Ətir iyi gəlir şəhərdən, kənddən.

Dəyişir təbiət, dəyişir aləm,
Dost-dosta qovuşur salama, salam.

Billur bulaqlar da həvəsə gəlir,
Tədarük görərək qonaq gözləyir.

Dənizdə dalqalar vurhavurdadır,
Onun dəcəlliyi özü boydadır.

Bəlkə şadlığından rəqs edir dəniz,
Bahara eşqini bəxş edir dəniz.

Qarışqa ilk gündən başlayır işə,
Zəhməti özünə etmişdir peşə.

Qış üçün indidən tədarük görür,
Özündən də ağır o yük götürür.

Gül-çiçək bəzəyir bağı, çəməni,
Hamının əzəli olmuş səməni.

Bahar gül-çiçəkli, bahar naxışlı,
Bahar təbii bir xalça baxışlı.

Hamını tərpedir yerindən bahar,
Onda olan qüvvət söylə kimdə var?

O övladlarını düzür sıraya,
Hamı səcdə edir günəşə, aya.

Yasəmən ətrini yayır hər yana,
Sümbül də vurulur lalə xalına.

Külək bənövşənin telini hörür,
Nərgiz ona baxıb naz-nazı gülür.

Nərgiz öz-özünə vurğun mələkdir,
Məhəbbət çiçəyi bil əspərəkdir.

Qızılgül olubdur güllərin şahı,
Onu sevənlərin heç yoxdur sayı.

Bülbül də bu gülə təşrif gətirir,
Vurğun olduğunu nəğmə ilə deyir.

Dolanır başına o qızılgülün,
Beləcə keşirir o bütün günün.

Qızılgül solduqca, bülbül də solur,
Onun məhəbbəti belə məhv olur.

Bağçalar gözəli bir gül də vardır,
Ona aşiq olan könül də vardır.

Onun saçı burma, beli incədir
Sənin də, mənim də ürəyincədir.

Qərənfil gülüdür bu gülün adı,
Güllərin içində öz yeri vardır.

Bir bax o güllərə neçə rənglidir,
Hərəsi bir cürə söz ahənglidir.

Biri qırmızıdır, digəri sarı,
Hamının eşqindən məst olur arı.

Baxdıqca hər yana min sual çıxır,
Arı pətəyindən “dərman” bal çıxır.

Yenə bahar gəlir obaya, elə,
Öz səsi, öz isti nəfəsi ilə.

Bahar təbiətin doğma balası,
Bahar coşqun dəniz dağ şəlhalası.

Bahar könül açan məhəbbət səsi,
Torpağa can verir onun nəfəsi.

Ceyranın qəlbini oxşayan bahar,
Həyatın qoynunda yaşayan bahar.

El üçün min ne”mət daşayan bahar.
Səndə olan qüdrət, söylə, kimdə var!

Sənə nəğmə qoşur aran da, dağ da,
Səndən ilham alır çəmən də, bağ da,

Sənə çox yaraşır sarı da, ağ da,
Fəsilər gözəli, ey gözəl bahar!

1974

ÜRƏK

Dedim saq ol ürək, sən varsan bu gün,
Sən sönsən, puç olar arzular bütün.

Sənsən ağ günlərə səsləyən məni,
Layıqlı oğul tək bəsləyən məni.

Sənin xoş sözlərin mənə can verir,
Bütün bədənimə o dərman verir.

Keçdiyın yollara nəzər yetir bir,
Sənin saqlamlığın xoşbəxtliyimdir.

Baş üstə, göz üstə saxlaram səni,
Sənsiz gəzmək olmaz bağı, çəməni.

Gəl dostum, ürəyə vermə əziyyət,
Ürəkdir insana verən güc, qüvvət!

1994

UZUNMEŞƏ

Uzunmeşə çəmənindən,
Çox dərmişəm gül, bənövşə.
Büyrütkanlı komalardan,
Şəvə rəngli meyvələri
dərdikcə mən,
Tikan batıb əllərimə.
Şirəsindən əlim, dilim qaralmışdır,
Tikanından barmağında iz qalmışdır.

1994

QƏLƏM

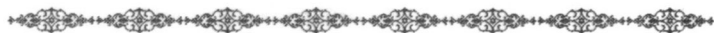
Qələm sənə nə olmuşdur,
Gözlərin niyə dolmuşdur.
Nə sevincdən, nə kədərdən,
Heç axmayır onlar nədən?

Bəlkə artıq istəmirsən,
Mənə xidmət göstərəsən.
Bəlkə mənim qocalığım,
Zərər gətirir adına?
Bəlkə mənim ucalığım,
Daha düşmür heç yadına?

Qələm dilə gəldi bu dəm,
Səndən ayrı düşsəm də mən,
Mən hazıram qulluğunda,
Baş qoyaram lap yolunda.
Sən ağamsan, mən qulunam,
Mənə xoşdur məni dansan.

Ancaq burda yox taxsırım,
Bilməyirəm axı sənsiz,
Zəncirləri necə qırım.
Uca dağlar zirvəsinə,
Necə qalxım, necə enim.

Yadımdadır keçən günlər,
Məclislərdə baş olduğun.
Dörd yanında gül sənəmlər,
Dostlara məclis qurduğun.

Gülüşümüz dağlar aşıb,
Sevincimiz aşıb, daşıb.
Qəm-qüссə də az olmayıb,
Bə"zən keyf də saz olmayıb.
Sən demisən, mən yazmışam,
Sən deyəni pozmamışam.

Yaşlıları, cavanları,
Zirvələrə qaldırmısan.
Qəlbi pozqun olanları,
Qayalardan saldırmısan.
Sən demisən mən yazmışam,
Sən deyəni pozmamışam.

Sevənləri qucaqlayıb,
Arzusuna çatdırmısan.
Vəfasıza qamçı vurub,
Zibilliyə batırmısan.
Sən demisən, mən yazmışam,
Sən deyəni pozmamışam.

Hər gələndə Vətən sözü,
Əyilərək torpağını,
Öpə-öpə can demisən,

Uzaq olsun səndən yağı,
Ana vətən söyləmişən.
Sən demisən, mən yazmışam,
Sən deyəni pozmamışam.

Anaların qarşısında
Sən həmişə baş eymişən.

Ən qiymətli kəlmələri,
Sən onlara həsr etmişən.
Sən demisən, mən yazmışam,
Sən deyəni pozmamışam.

Düz deyirsən dostum qələm,
Vəfan çoxdur bilir aləm.
Səndən ayrı düşmək mənə,
Ağır gəlir inan yenə.

Sən qəlbimdən xəbər verən,
Hər budaqdan min gül dərən
Ürəyimə ruh vermişən.
Əhsən dostum, sənə əhsən.

Düz deyirsən mən dağ idim,
Dərələrə dayaq idim.
Qartallar da başım üstdə,
Qonurdular dəstə-dəstə.

Günəşdən borc, pay almışdım,
Günəş kimi parlamığa.

Söz vermişdim aldığımy,
İnsanlara paylamağa.

Düz deyirsən qələm dostum,
Mən demişəm sən yazmısan,
Mən deyəni pozmamısan.
Qoy gələcək nəsillər də
Səndən möhkəm yapışsınlar.
Qoy onlar da köməyinlə,
Səadətə qovuşsunlar.

1982

ÜRƏK VƏ ŞAİR

Gecəni gündüzə qataraq hərdən,
Ayrıla bilmirəm düşüncələrdən.

Xəyalım dünyanın seyrinə çıxır,
Beynimdə elə bil ildırım çaxır.

Ürək də rahatlıq verməyir mənə,
Deyir: "Tələs şair, yaz - yarat yenə.

Sən uca dağların zirvəsinə qalx,
Bu gözəl dünyaya məhəbbətlə bax.

Bax ana yurdumun təbiətinə,
Heç varmı dünyada tay surətinə.

Meyvəli bağların meyvəsindən dər,
Yaşıl çəmənlərdə dost süfrəsin sər.

Billur bulaqların sən suyundan iç,
Dərə-təpələrin çığırından keç.

Qubanı, Şah dağı keçir nəzərdən,
İlham al yam-yaşıl mənzərələrdən.

Sən bir çələng düzəlt görən şad olsun,
Dinləyən şad olsun, dinən şad olsun.

Tarixlər şahidi gözəl Gəncədən,
Günəşli gündüzdən, aylı gecədən,

Sən bir dastan yarat hər bucağından,
Ağsudan, Göy-Göldən, Kəpəz dağından.

Hamının qəlbinə qoy nur saçılısın,
Dahi Nizamının ruhu açılısın.

Ceyranlı çöllərə düşsə şikarın,
Heç güllə işlətmə, səslənsin tarın.

Əgər bulaq görsən bu yol boyunca,
Əyil dodağından sən öp doyunca.

Qazax mahalından soruş Vurğunu,
Azəri oğlunu, ellər oğlunu.

Yaxşı nəzər salsan bizim Göyçaya,
Onun gözəlliyi heç gəlməz saya.

Görərsən hər yerdə bar ağacları,
Bir-birindən qəşəng meyvə bağları.

Onlara ruh verir dağlar havası,
Ürəyə məlhəmdir narı, heyvası.

Şirvan düzənliyi varlı-dövlətli,
Mil, Muqan da yaşıl, min bərəkətli.”

Dedim: “Sağ ol ürək sənsiz yox canım,
Gözəldir, qəşəngdir Azərbaycanım.

Ancaq, qadan alım, məndən incimə,
Beynim əsəbidir xatrina dəymə.

Onun daxılında bir dağ dərdi var,
Ağacdən ayrılmış budaq dərdi var.

Elə bir budaq ki, barlı-büsatlı,
Hər addımı nəğmə, hər barı dadlı.

Ayrılmış budaqdır gözəl Qarabaq,
Dərdli, qüssəlidir hər dərə, hər dağ.

Anasından ayrı düşmüş bu bala,
Qəlbi eşqlə dolu böyük bir qala.

Bir uca dağ idi dumansız, çənsiz,
İndi bulaqlar da qalıb çəmənsiz.

Hava da sakitdir əsməyir külək,
Əyibdir başını hər gül, hər çiçək.

Bənövşə boynunu büküb dayanmış,
Bülbül də susubdur nəğməsi yanmış.

Şırıl-şırıl axan çay suları da,
İndi sakit axır qayalıqlarda.

Nə üçün təbiət sükuta dalmış,
Bahar günlərində o xəzanlaşmış.

Yaşıl yarpaqların dəyişmiş rəngi,
Başqadır dilin də hər söz ahəngi.

Qarabaq, Qarabaq qocaman torpaq,
Danış əhvalını biz kimdən soraq.

Nəyə yazıq-yazıq baxırsan niyə,
Kim salmışdır səni qəmə-qüssəyə?

De hansı namərdin ucbatından sən,
Ayrı düşdün bizdən, öz vətəninədən?

Düşmən tapdağında qalib şəhərlər,
Hanı Koroğlular, hanı o ərlər?

Hanı dədə Qorqud, o müdrək insan?
Qaldırsın dünyanı kal yuxusundan.

Şair, sən tələsmə, durma yaz, yarat,
Hər şeydən üstündür səbir, mətanət.

Bizim İlham kimi mərd oğlumuz var.
Haqlı, ədalətli düz yolumuz var.

İnan açılacaq bağlanmış düyün,
Böyük də, kiçik də şad olar bütün.

Haqq yerin taparaq verər hökmünü,
Haqsızlar cəzasın alacaq bir gün!

2004

EHTİYACIN VARSA...

Ey bala, səninlə danışan mənəm,
Budur həyat ilə çarpışan mənəm.

İstəmirəm üzümü dumanlar örtsün,
O safdır, saflıqda qoy qərar tutsun.

Anana, atana xələl gətirmə,
Tikansız ağaca, tikan bitirmə.

Özünü alçaltma ellər içində,
Bədxahlar dayanıb bil ki, hər tində.

Başından aşsa da varın, dövlətin,
Puç bir qoza bənzər yoxsa ülfətin.

Bacardığın qədər yaxşılıq eylə,
Qarşına çıxacaq o gülə-gölə.

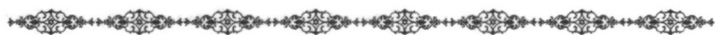
Uzaq ol alçaqdan, dələdüzdən sən,
Gecəyə lənət de, gündüzə əhsən.

Əyri gül bitməsin heç budağında,
Qoy ləkəsiz olsun oğlun, qızın da.

Uşaq la uşaq ol, qocay la qoca,
Ağıl dəryasında üz sən doyunca.

Hər işdə tələsmə gözlə səbiri,
Səbirlə açılar dünyanın sirri.

Səbirsiz olarsa ağıllı əgər,
El içində, o tez olacaq bədnam.

Çalış ki, səbirlə qazan hörməti,
Əlindən buraxma belə ne'məti.

Dost olsan əgər bir adamla sən,
Çıxartma heç zaman onu əlindən.

Yaxşı dost qardaşdan artıqdır, oğul,
Nə o sənə quldur, nə sən ona qul.

Həndəsi yollarla paralel gedər,
Kəşişmək bilməyib səni şad edər.

Sadə ol, ancaq ki, sadələvh olma,
Alçaq adamlarla oturma, əsla.

Heç vaxt yalan sözü gətirmə dilə,
O alçaldar səni göz görə-görə.

Nəbadə uzaq ol, qan qardaşından,
Qan, can bir olanla yüksələr insan.

Eşqi, məhəbbəti sanma oyuncaq,
Məhəbbət saf olsa, gül açar ancaq.

İnsan həyatının qanunları var,
Heç vaxt xoşbəxt olmaz onu pozanlar.

Düz olarsa əgər sevdan bir kəslə,
Xoşbəxtlik gətirər sənə həvəslə.

Mərdin qulluğında hazır dayan, dur
Namərddən uzaq ol, doğru yol budur.

Uzaq ol pis gözdən, xəta-bələdan,
Sənə kömək olsun səni yaradan.

Qeyrəti, namusu əldən buraxma,
Məs'uliyət hiss et, su kimi axma.

Qaynar bulaq kimi, sən də qaynar ol,
Ailənlə xoşbəxt gün keçir, oğul.

Hörmətlə, zəhmətlə ömrü vur başa,
Özüünü dağa vur, çəməndə yaşa.

Zəhmət həm. ziynətdir, həm də yaraşlıq,
İnsanın gözünə gətirər işıq.

Zəhməti sevənlər daim ucalar,
Onu sevməyənlər kölgədə qalar.

Zəhmətdir insanı yüksəldən belə,
Sən onun qulu ol, tab gətir hələ,

Bir gün gələcək ki, o gülə-gülə,
Səni şah edəcək əməllərilə.

Unutma ki, sənin gözəl xalqın var,
Küməyə o çatar, günün olsa dar.

Adət, ənənələr çıxmasın yaddan,
Onlar miras qalıb ata-babadan.

Məskənin də sənin gözəllər çoxdur,
Heç demə onlarda e”tibər yoxdur.

“Ot kök üstə bitər” deyib atalar,
Özgə ceyranından, itin baş olar.

Dinə riayət et, uzaqda durma,
Savab iş görəndə heç kəsdən sorma.

Allahın nəzəri üstündə olar,
Savab da, günah da o kitabda var.

Mənəm-mənəm deyib özünü öymə,
Atını haq-nahaq hər yerə sürmə.

Xəbərin olmaz heç tora düşərsən,
Ey bala fil idin, milçək olarsan.

Tamahdan uzaq ol, tamahkar olma,
Tikansız yetişməz ağacda xurma.

Hər tamah yanında uçrum gəzdirir,
Xəbərin olmadan biruzə verir.

Təkəbbür-təkəbbür danışma, gülmə,
Özünü hər kəsdən ağıllı bilmə.

Başqasında nöqsan axtarıb tapma,
Səndəki nöqsanı özgəyə yapma.

Alçaq söz danışma ellər içində,
Xalqa aydın olar çölün, için də.

Paxıllıq eyləmə özgə varına,
Əgər hünərin var, sən də çat ona.

Paxıllıq insana ziyandır- ziyan,
Qəlbi düşgün eylər, ürəyi biryan.

Yaxşı paxıllıqla yaşa dünyada,
Pis paxıllıq səni salacaq oda.

Bir gün qonşuluqda yayıldı xəbər,
Qonşunun evini yıxdı xəbərbər.

Mehriban ailə dağıldı necə,
İşıqlı gündüzü oldu zil gecə.

Xəbərçidən alçaq bir sifət yoxdur,
Hər cür pis əməllər onlarda çoxdur.

Aldığın xəbəri götür-qoy eylə.
Birdən alışaraq çıxma sən zilə.

Bilsən ki, bir adam ikiüzlüdür,
Heç yaxına getmə əyri güzgüdür.

Düzü, həqiqəti yaman danandır,
Yüngüldür pərqu tək, bil ki, nadandır.

Tərəzinin ağır gözünə girər,
Sənə bir söz, mənə başqa söz deyər.

Ayıqlıq, zirəklik yaraşıqdır bil,
Ona tərif deyər hər dodaq, hər dil.

Demirəm zirək ol, ev sökmək üçün,
Ayıq ol, zirək ol ev tikmək üçün.

Həyasız olarsa əgər bir nəfər,
Ya kişi, ya qadın fərq etməz yetər.

Heç vaxtı, nəbadə baş qoşma ona,
El içində sənə çalınar zurna.

Görsən ki, bir adam dardadır yaman,
Çalış kömək eylə yazar asiman.

Gördüyün savab iş bir vaxt fırlanıb,
Əvəz verəcəkdir sənə ey insan.

Ey bala, bu dünya bil ki, səhnədir,
Gah ağladar səni, gah da güldürər.

Bir qolu mükafat, biri təhnədir,
Sağlamı öldürüb, ölü dirildər.

Ailəni düşün, keçmə sərhədi,
Uzaq et özündən qəmi və dərdi.

Çalış həyat ilə ayaqlaş, bala,
Toxunmasın ayağına daş, bala.

Öyünmə heç vaxtı var-dövlət ilə,
Yoxsula da yanaş sən hörmət ilə.

Demə ki, mən varam, mənimdir dünya,
Ehtiyatla tərپən zalımdır dünya.

Sirrini hər yətən adama vermə,
Çürük meyvəni də ağacdən dərmə.

Bə'zən görərsən ki, adi bir əskər,
Topun köməyilə şahı mat edər.

Mən sənə bir qədər məsləhət verdim,
Hər incə bir sözü beyindən dərdim,
Qarşına naxışlı bir xalça sərdim,
Ehtiyacın varsa sən götür, bala!
Yoxsa, başqasına tez ötür, bala!

1993

ÜRƏK

Dedim: Ürək nədir, nəyə tir-tir əsirsən?

Dedi: İnan ki, beyindən çox qorxuram mən.

Dedim: Nə üçün qorxursan söylə beyindən?

Dedi: Hər budağı bürümüşdü dərdi-qəm.

Dedim: Mən səni həmişə xürrəm görürəm,

Dedi: Üzdən şadam, lakin qəlbən ölürəm.

Dedim: Uzaqlaşdır dərdi-qəmi özündən .

Dedi : Yarpaq deyil ki, yayınsın gözümdən

Dedim: Çox əziyyət vermə gəl özünə sən,

Dedi: Günəşdən nur alar hər gül , hər çəmən.

Dedim: Raşbili də götür özünə ortağ,

Dedi:: İstərəm olasan dərd-qəmdən uzaq.

2003

VAXT

Oh, bu nədir,
Gəlib keçdi
Qaçdı, getdi
Qayıtmadı.

Mən soruşdum,
Hara belə?
Keçib getdi
Gülə-gülə.

Mən də qaçdım
Dərə endim
Təpə aşdım
Lap yoruldum.

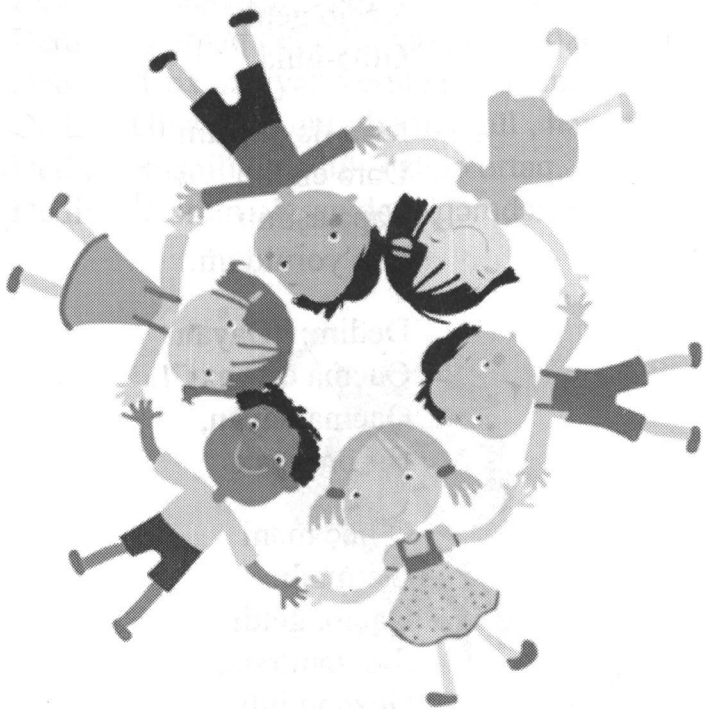
Dedim: “Dayan
Qaçma ey vaxt”!
Qaçma dayan,
Bir bəri bax

O heç məni
Eşitmədi.
Qaçıb, getdi
Səs-səmirsiz,
Gözdən itdi...

2006

UŞAQ ŞEİRLƏRİ

Yaxşı oyundur

Bir üstəgəl bir iki,
Kitabımda var tülkü
İki üstəgəl iki,
Dörd olur.Çox yaxşı ki,
Üç üstəgəl üç altı,
Anam yadıma saldı.
Dörd üstəgəl dörd səkkiz,
Mən öyrənirəm şəksiz.
Beş üstəgəl beş ondur,
Bu çox yaxşı oyundur!

1962

Hünər və Zəhmət

Zəhmət çəkmişəm,
Ağac əkmişəm.
Bacım Hürriyyə,
Axı sən niyə,
Əyirsən onu,
Sevmirsən onu?
Sən də zəhmət çək,
Bir ağacda ək.
Bizdən pay alsın,
Ana təbiət,
Göyə ucalsın,
Hünər və zəhmət!

Sevinci...

Ay bacım Gülşən,
Başını dik tut.
Utanma, gül şən,
Küsməyi unut.
Sən axı məndən,
Nahaq küsürsən.
Nə danışırsan,
Nə də gülürsən.
Gəl barışaq biz,
Gəl danışaq biz.
Gülşən barışdı,
Sevinci aşdı.

1962

Yaşar

Qoçaq oğlandır Yaşar,
Doğru və düz danışar.
Heç vaxt yalan söz deməz,
Səliqəsiz geyinməz.
Dərslərindən həmişə,
Ə"la qiymətlər alar.
Əlləri və dişləri,
Hər vaxt tər-təmiz olar.
Dostları arasında,
Çox böyük hörməti var.

1964

Gülşənin bağı

Gülşən çıxıb eyvana,
Hönkür-hönkür ağladı.
Anası yaxınlaşıb,
Başını siqalladı.
Dedi: “Qızım nə olmuş,
Söylə səni kim vurmuş”?
Gülşən dedi: “ Ay ana ,
Axı mən gəldim cana.
O qəşəng dibçəkləri,
Əkdiyim çiçəkləri,
Asif vurub dağıtdı,
Kökdən qoparıb atdı.
Əsir əlim, ayağım,
Dağıldı mənim bağım”.
Ana nəzərlərini
Asifə dikib baxdı.
Asif bir söz demədən,
Səhvini başa düşüb,
Gözlərindən yaş axdı...

1979

12 aprel

12-si apreldir
61-ci ildir.
Gülür hamının üzü,
Bu gün hamının sözü
Kosmosdan, kosmonavtdan...
Gələn gözəl həyatdan
Fəxr ilə danışır,
Sevinclər aşıb-daşır.
Beşikdəki körpə də
Oyanıb yuxusundan
Gəhgəhə çəkib gülür
Beşikdə oynamaqla,
O hamını güldürür.
Kim bilir bu uşaqda
Nə fikir oyanmışdır,
Axı bu günki kimi
O belə olmamışdır.
Bəlkə, o bu gün uçmaq,
İstəyir ulduzlara?
Bəlkə, o bu gün qonaq,
Olmaq istəyir aya?
Soruşun anasından,
O sizə düzün deyər,
Körpələrin dilini,
Analar yaxşı bilər.

Bu bağ

Bizim qəşəng bağımız var,
Onda gözəl güllər açar.
Gül-çiçəklər, qızılgüllər,
Ətir iyi verir burda,
Bir də nəğməkar bülbüllər,
Şən nəğmələr deyir burda.
Ah, nə gözəl bağdır, bu bağ!
Gülür lalə, açır zanbaq!

Atam, anam, bacım və mən,
İşləyirik hər gün şən-şən.
Baxırıq bu gözəl bağa,
Ürəyimiz dönür dağa.
Zəhmət çəkib, tər tökürük,
Bəhrəsini götürürük.
Ah, nə gözəl bağdır, bu bağ!
Gülür lalə, açır zanbaq!

1969

İlan və Dovşan

Bir gün, bir ilan keçərkən düzü,
Ona bir dovşan rast gəlir düzü.
İlan baş eyir, dovşana haman,
Danışıb, deyir özündən yaman.

Deyir: "Tanıyırsan məni yaxşı sən,
Həmişə yaxşılıq gəlmiş əlimdən.
Heç kəsə bir pislik etməmişəm mən.
Ancaq bilməyirəm nədənsə hamı,
Soruşub bilməyir mənim halımı.
Məndən üz döndərib qaçma sən uzaq,
Gəl bir-birimizlə qardaş, dost olaq.
Yaxşı süzdü onu ağıllı dovşan,
Bildirdi ki, bu sözlər tələdir ancaq.
İlandan heç ona dost olmayacaq.
Dost olaq, dostdan da mehriban olaq,
Dedi bu sözləri gülərək dovşan.
Mənim bir şərtim var hörmətli ilan.
Bu uzanan yolu düz gedib, gəlsən,
Sən mənim ən yaxın dostum olarsan.
Yaxşı deyib ilan, çıxdı düz yola,
Gah sağa buruldu, gah da ki, sola.
Dovşan görüb onun tənbelliyini,
Görüb onun əyri-üyrü yolunu.
Çığırub uzaqdan dedi: "A qardaş,
Lazım deyil mənə sən tək bir yoldaş.
Aparmazsan məni, sən düz yollara,
Axırda salarsan uçurumlara".

1964

**MƏNSUR ŞEİR,
HEKAYƏ
VƏ
OÇERKLƏR**

QIŞ LÖVHƏSİ

Qar yağır. Yağır topa-topa. Hava sakit. Göydə bir-birinə toxunmayan qar dənələri, yerdə qucaqlaşmış öpüşürlər. Hər yer ağ-appaq. Ağaclarda yoxdur yarpaq. Təbiət yaşıl donunu dəyişib ağ yorğana bürünüb. O sevinir. O fəxr edir.

Qar yağdıqca uşaqların sevinci artır. Onlar qartopu oynayır, kirşədə və xizəkdə sürüşürlər. Bəziləri Şaxta babaya heykəl qoyur. Kiminsə ayağı sürüşür, yığılır, durur. Kim isə soyuqdan şikayətlənir. Əlləri üşüyür. Yerdən bir ovuc qar götürüb əlləri arasında ovuşdurur. Qar əriyir, əllər qızır.

Havanın sakitliyi pozulur. Yağan qar gücünü artırmaq üçün küləyə müraciət edir. Külək əsir. O getdikcə güclənir. Səmanın üzünü örtən pərdə çəkilib gedir.

Gecə. Aydın səma. Ay seyrə çıxıb. Bayaz, sakit, soyuq və işıqlı gecə. Ay işığı bir-birini qucaqlayan qar ləpələrini parıldadır. Ay yerə, yer də səmaya işıq verir.

Səhər açılır. Hava soyuqdur.. Külək əsir, soyuq külək. Səhər günəşinin şuaları biri-birinə sığınmış yığılan qar ləpələrinə iynə kimi sancılır.

Qarın canına qorxu düşür. Günəş şüaları get-gedə daha da parıldayır. Gözləri yaşarır. Baxırsan. Qarın yalvarışları elə bil sənə də təsir edir. Gözlərin də yaşarır. Günəş şüalarının hərərətini daha da çoxaldır. Qar taqətdən düşüb yavaş-yavaş əriyib suya dönür. Günəş daldalarda gizlənən qarın öhdəsindən tam gələ bilməyir. Batır. Axşam düşür. Külək əsir. Soyuq külək. Külək soyuqdur. Qılınc kimi kısır. Əriyən qar buza dönür. Hər yerdə su buza dönür. Damlarda əriyən qarın suları salxım büza çevirilir.

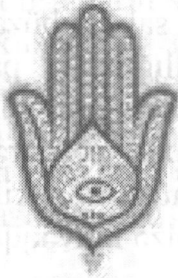
Buzlar! Şadlığından par-par parıldayan billur buzlar! Pəncərələrin şüşələri də şaxtadan buz bağlayıb. Şaxta pəncərə şüşələrində bir-birinə bənzərsiz müxtəlif şəkillər yaradıb. Bəlkə də onlar təbiətin bizə müvəqqəti bəxş etdiyi sirli tablolarıdır.

Yənə səhər açılır. Günəş kainatın seyrinə çıxır. Külək əsir. Şah dağının zirvəsindən süzülüb gələn saf külək. Günəşin qızmar şüaları qarı, buzu əridib suya döndərir. O daldalarda yığılıb qalan qarı əritmək üçün isti küləyi və yağışı köməyə çağırır. Buzlar yoxa çıxır. Qar tamam əriyir. Əriyib suya dönür. Axıb çaya tökülür. Qış Xudahafizləşib gedir. Təbiət əynindən ağ yorğanı çıxardıb. özünə yaşıl don biçməyə başlayır. Novruz gülü muştuluq gətirir. O, baharın gəldiyini xəbər verir.

Ey mənim Qubamın qışı! Şah dağının
əsən soyuq və saf küləyi! Ey Qubanı nura qərq
edən Günəş! Siz də diyarınız kimi gözəl, həra-
rətli, rəngarəng və güclüsünüz. Sizə min alqış-
lar.!

ANANIN NƏSİHƏTİ

Oğul!.. Gedirsən? Sənə və dostlarına yaxşı yol olsun, əziz balam.

-Ana! Anacan, bu nədir ağlayırsan?

-Gözlərimdən axan sevinc yaşlarıdır, oğlum.

-Ana məndən nigaran olma. Arxain ol ana, sənə tez-tez məktub yazaram. Bax yenə gözlərindən yaş axır. Axı niyə, və nə üçün? -Mən ki, vətənimin sərhədlərini qorumağa, vətənə sdaqətlə qulluq etməyə, lazım gələrsə Qarabağı erməni təcavüzündən xilas etməyə və vətən qarşısında borcumu yerinə yetirməyə gedirəm, ANA!

-Mən buna çox şadam, oğlum. - Ana ürəyim sevincini gizlədə bilməyir, deyərək göz yaşını təmizləyir və birdən üzü ciddiləşir, və deyir:

-Oğlum! İşdir məni də unutsan, bir şeyi unutma oğlum.

--O nədir, ana?

-VƏTƏN. Bəli, VƏTƏN. Səni boya-başa çatdıran, öz qoynunda bəsləyən, öz gözəl baharı və yayı ilə səni sevindirən və fərəhləndirən, şaxtalı, soyuq və mülayim qışı ilə bədənini möhkəmləndirən, bəzən tutqun və bəzən də yarım

tutqun üzü ilə səni düşündürən doğma vətəni,
onun gözəl təbiətini unutma oğlum!

-Xeyr, xeyr ana! Mən onun məhəbbətini
görünməz və qırılmaz tellərlə ürəyimin dərin
guşələrində həkk etmişəm, ana! Axı mən doğma
vətənimin və sənin sədaqətli oğlunuzam, ana!

-Qatar yerindən tərpənməyə hazırlaşır. Ana
oğlunu qucaqlayıb öpür və gülər üzlə yaxşı yol
deyərək, ondan müvəqqəti ayrılır.

-Sağ ol ana.

-Tez-tez məktub yaz!

-Baş üstə ana yazaram..

Qatar aram-aram yeriyir. Yeridikcə sürətini
artırır və gözdən itir. Ana başını qaldırır, doğma
vətənin açıq, aydın və günəşli səmasına baxıb,
göz yaşlarını silə-silə : "Allah hamınıza kömək
olsun!" deyir.

YENİYETMƏLƏRİN YAŞLILARA MƏKTUBU

Yaşınızı bilməsək də, Sizi yaşlı görürük. Yaşınız daha çox olsun, ömürünüz daha şən keçsin. Bizim sizə qarşı hörmətimiz və məhəbbətimiz var. Biz hər şeyi, əlbəttə də, hər şeyi Sizdən öyrənirik. Yaxşını da, pisi də. Bizdən incinməyin. Çünki bəzilərinizin pis hərəkətlərinə dözə bilməyirik. Onları sizdən kənar etmək üçün, pis cəhətlərinizi üzünüzə deyirik və bəzilərinizi tənqid atəşinə tutmaqdan belə çəkinməyirik. Axı biz yaxşını pisdən seçə bilən yeniyetmələrik.

Bəli yenə deyir və deyəcəyik də. Sizə qarşı hörmətimiz çoxdur. Düzdür siz də bizi sevir və hörmət bəsləyirsiniz. Çox sağ olun. Minnətdarlığımızı bildiririk və Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirik ki, bizə, gələcəyimiz üçün xeyrli olan və tənqidimizə layıq olmayan hərəkətlərinizi aşılaysınız!..

Hörmətlə, yeniyetmələr

UZUN SÖHBƏT

-Qurtardınızmı?

-Xeyr. Hələ harasıdır. -Deməli ardı var.

-Bəli, bəli. Xahiş edirəm axıra qədər dinləyib, təqsirkarı məzəmmət edin.

-Yə"ni kimi ? -Qonşumu.

-Aha! Deməli sən qonşun haqqında danışsın. De gəlsin. Dostum hey danışır və mən istər-istəməz dinləyirəm. Dinlədikcə yuxum gəlir. Elə bil ayaq üstə yatıram. Səsini eşidirəm. Lakin heç nə başa düşə bilməyirəm.

-Hə, indi düzünü de, kimdir təqsirkar?

Mən bu sözləri eşidib diksinir, dərindən nəfəs çəkib deyirəm:

-Təqsirkar sənsən.

Dostum incik bir səslə:

-Nə üçün?

-Çünki söhbətin uzun və mənasızdı.

O bir an üzümə baxıb, ayrılıb gedir. Deyəsən məndən incidi. Mən ki, düzün demişəm. Bir saat vaxtım hədəf getdi. Başım bərk ağrıyırdı. Xoşbəxtlikdən onunla əcəzlananın yanında rastlaşdıq. Əcəzxanadan ağrıkəsici aldım. Evə nahara getməyib işə qayıtdım. Mən günümü ac qarın və baş ağrısı ilə başa vurdu. Onu da bilirəm ki, dostum hələ bir neçə gün uzun və mənasız söhbətindən əl çəkməyəcək.

GÜZGÜLƏR

Bir otağın divarından iki gözgü asılmışdır. Biri həcmcə böyük, digəri isə balaca.

Balaca gözgü, böyük gözgdən soruşur:

-“Axı, nə üçün ev yiyəsi bizə belə yaxşı xidmət göstərir və hər gün üzümüzü tumarlayır?

Böyük gözgü cavab verirərək deyir:

-“Çünki biz hər şeyi düzgün əks edirik.”

LAMPA VƏ LAMPA ŞÜŞƏSİ

Bir axşam lampa acıqla alovunu gücləndirib üstündəki şüşəni sındırır və nə vaxta qədər mən bu şüşənin yükünü çəkəcəyəm deyir.

Bir qanadı qırılmış quş kimi cingildəyən şüşə lampanın bu hərəkətindən çox bıkeyf olub deyir: “Sən nə etdin? Bilməyirsənmi ki, mən olmasam səni heç kəs yad etməz və pərvanalar ətrafına dolanıb səni oxşatmazlar. Hiss içində boğulub ölərsən.”

Deyilənlərin haqq olduğunu başa düşən lampa, şüşədən üzr istəyir və düşüncəsiz olaraq etdiyi hərəkətdən peşman olur.

ŞEYTAN, TAMAHA, PUL

Allah yaşadığımız kainatı əmələ gətirəndən sonra, cürbəcürə heyvanları da yaratdı. Onların hamısını öz himayasında saxlamaq üçün (Onlara sahiblik etmək üçün) də insan adlı ən güclü bir məxluqu da dünyaya gətirdi. Bir neçə əsr onlar dinc, azad yaşadılar. Bir süfrədə oturub yeyib içdilər. Bu mənim, bu sənin deyə ayrı seçkilik etmədilər. İllər gəlib keçdi. Günlərin bir günündə Şeytan gördü ki, insanlar keyfdədir, can deyib, can eşidirlər. Dedi, yox! Mən onları həmişə belə görsəm bağrim partlayar. O allahdan gizli girdi insanların bədəninə. İnsanlar başladılar ayrı seçki-liyə. Bu mənim, bu da sənin deməyə. Əmələ gəldi paxıllıq, haqsızlıq, biri birindən söz gəzdirmək, biri-birinə böhtan yağdırmaq, israfçılıq, oğruluq, yalan danışmaq, faişəlik. Əmələ gəldi güclülər, gücsüzlər varlılar və kasıblər.

Şeytan yenə sakit olmadı. Güclüləri qaldırdı gücsüzlərin üstünə. İnsanlar başladılar biri-birini öldürüb talan etməyə. Əmələ gəldi quldurlar, qaçaqlar. Güclülər acizləri qul edib səhərdən axşamədək bir parça çörək üçün işlətdilər. Beləliklə onlar bütün ixtiyarı onların əlindən alıb, özləri ixtiyar sahibi oldular.

Allah gördü ki, insanların xasiyyətləri tamam dəyişilib. Bildi ki, bu şeytanın işidir. Dedi, yox! Onları əvvəlki vəziyyətə gəyirmək mənim

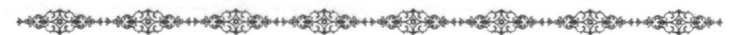
üçün çətin olmasa da (Əlbəttə də onları əvvəlki vəziyyətə gətirmək Allah üçün çətin deyil idi.) qoy belə yaşasınlar. O Şeytani tənbeh etmək üçün yanına çağırır. Şeytan gələn kimi

Allaha baş eyib deyir: “Ey məni yaradan Allah Sizdən min dəfə üzr istəyirəm, bir qələtdir eləmişəm Sizdən gizli insanların arasına girib onları azdırmışam, onların rahatlıqlarını əllərin-dən almışam”.

Allah deyir: “Sən insanların dincliyini, rahatlığını əllərindən aldığına görə, Mən də bu gündən sənə heç vaxt dinc yaşamağa imkan vermərəm”. Bu minvalla şeytan, heç rahatlıq görmədən insanlar arasında başlayır gəzməyə. O yalnız qalması deyə Tamahla dostlaşır. İnsanların tamahı artdıqca dünyada çoxlu deysikliklər əmələ gəlir. Varlılar daha da varlanmaq istəyirlər. Onlar nə qədər ləl-cəvahirat yığırlarsa da, yenə də onları qane etməyir. İnsanlar arasında zülümkarlıq, davadalaş artır. Təmahkarlıq insanları pis yola aparır. Bəzi varlılar heç kimə köməklik əlini uzatmayırlar. Daha çox yıqmaq istəyirlər. Belə adamları tamah kənardan izləyib tez toruna salır, var-dövlətini əlindən alandan sonra, gülə-gülə şeytanın yanına gəlib deyir: “Sən mənim hünərimi gördündə”.

Allah tamahı tərifləyir. Çünkü tamah allahın tapşırıqlarını tam yerinə yetirir. O yaxşını pisdən

seçə bilir. O yaxşı adamlara ziyan gətirməyir. O pis adamların, heç kəsə öz kömək əlini uzatmayanların, hamısını özü üçün istəyənlərin canına girib onlara zərbə vurur. Bir də, o insanlara minnət edib deyir: “Ey insanlar eşidin. Tamahkarlıqdan əl çəkin. Məndən xeyr görə bilməzsiz. Məndən uzaq gəzin ki, sabah mən Allahın qarşısında təqsirkar hesab olub xəcalət olmayım. Məni yaddan çıxarın”. Ancaq insanlar tamahın dediklərinə məhəl qoymadan onu özlərindən uzaqlaşdırmağa çalışırlar. Onun toruna düşüb, bəlaləri özləri öz başlarına gətirirlər..

Vəziyyəti daha geniş şəkildə canlandırmaq üçün qurbanı olduğum Pərvərdigar insanların arasına elə bir şirin şey buraxır ki, o cansız olmağına baxmayaraq şeytanları da, tamahkarları da aradan götürmək və bütün dünyanı idarə etmək qabiliyyətinə malik olur. Onda Allahın sirləri gizlənir. O həm şirindir, həm acı. O adamı gah güldürür, gah da ağladır. Gah göylərə qaldırır, gah da yığıb yerə vurur. O gah dostu düşmən, gah da düşməni dost edir. Gah dalınca qaçır sənə çatmayır, gah sən dalınca qaçırsan ona çata bilməyirsən. O, onun qədrini bilənlərlə dost, qədrini bilməyən nadanlarla düşməndir. O ağıllı kimdir, axmaq kimdir bilməyir və onları heç axtarmayır da. Onu kim saxlayır-

sa, kim ondan xeyir işlər üçün istifadə edirsə və kim öz işlərini planlı şəkildə aparırsa onun olur. Odur sağlamı öldürüb, ölü dirildən. O həyatdır. O bəziləri üçün ana-atadan da, qardaş-bacıdan və hətta canından da belə əzizdir, şirindir. Odur cavanları qocalara satdıran, qocaları isə cavanlara aldıran. Odur insanların arasına nifaq salan. Odur bəzi insanlar arasında olan bəd əməlləri gizlədən, Düzü-əyri, əyrini-düz, pisi yaxşı-yaxşını pis, sadıqı-fahişə, fahişəni-sadiq, cavanı-qoca, qocanı-cavan, adamı-insan, insanı-şeytan edən PULDUR! PUL!

2000

BİR NEÇƏ GÜN QUBADA

1995-ci ildə tale məni müəyyən səbəblərə görə doğma Yurdundan ayıraraq, 7 dəniz uzaqlara, dünyanın ən azad və demokratik bir ölkəsinə, Amerikanın Nyu York ştatının Bruklin şəhərinə gətirib çıxarmışdır.

Lakin mən sairələr, bəstəkarlar, müğənilər vətəni olan doğma Azərbaycandan ayrılıanda hiss etdim ki, ancaq özümü aparıram qərib bir ölkəyə. Qəlbim isə həmişəlik Azərbaycanda – uca dağların ətəklərində, büllur bulaqların başında, meyvəli bağların, göz gördükcə uzanan qalın meşələrin qucağında qalır. Mənə elə gəlir ki, mən və Azərbaycanda yaşayan digər dağ yəhudiləri doğma diyarımızdan nə qədər uzaqlarda yaşayıb işləsək də, onun həsrəti bizim hisslərimizi rahat buraxmır. Çünki, ondan aldığımız qüvvət biləyimizdədir və ona qarşı olan məhəbbətimizi ürəyimizin dərin guşələrinə həmişəlik həkk etmişik.

Bəzən məndən soruşurlar:

-Xoşbəxtlik nədir? Məncə, xoşbəxtlik azad yaşamaqdır. Gözlərimiz bir-birimizi bir dost, bir qardaş kimi şən və mehriban görürsə, deməli, biz xoşbəxtik. Xoşbəxtlik sülh, dostluq, haqq-

ədalət, qardaşlıq, bir-birini yaxşı mənada başa düşmək, həyatı, insanları sevməkdir. Mən hər-dən-bir Bruklin şəhərinin müxtəlif guşələrində yerləşən “Azərbaycan”, “Bakı”, “Abşeron”, “Çinar”, “Qafqaz”, “Quba-Şirvan” adlı restoranlarda oturanda özümü Bakının eyni adlı restoranlarında hiss edirəm. Atlantik okeanın sahilləri mənə Xəzərin sahillərini xatırladır və məni qəriblikdən xilas edir.

Biz çox yaxşı başa düşürük ki, diasporda yaşayan hər bir şəxs yaşadığı ölkəni qəlbən sevməli, onun qanunlarına sözsüz riayət etməklə bərabər öz doğma tarixi vətəninə də unutmamalı, dilini, dinini, adət və ənənələrini qoruyub saxlamalıdır. Buna ABŞ Konstitusiyası tam yol verir. Məncə bu gözəl xüsusiyyətlər diasporda yaşayan həmvətənlərimizin çoxunda var.

Biz – Amerikada yaşayan Azərbaycan yəhudiləri cəmiyyətinin üzvləri Nyu Cersi ştatında fəaliyyət göstərən Azərbaycan cəmiyyətinin üzvləri ilə sıx əlaqə saxlayırıq. Hər iki cəmiyyətin mədəni əlaqələr üzrə rəhbərləri Yakov Abramov və Tomris xanım Azərinin əməkləri təqdirəlayiqdir. Belə ki, hər iki tərəfin üzvləri keçirilən tədbirlərdə yaxından iştirak edirlər. Bir neçə ildir ki, Novruz bayramına həsr olunan şənliklər Bruklin şəhərinin Atlantik okeanı sahilində yerləşən “Bakı” restoranında keçirilir.

Bu restoranın sahibi bakılı Mişa Davidov məclislərin daha şən keçirilməsi üçün hətərəfli köməklik edir. Yəhudilərin bayramı olan Laq Ba Omara həsr olunan şənlik isə “Oşeana” restoranında, yenə də Atlantik okeanının sahilində keçirilir və bu şənlikdə bütün etnik qrupların nümayəndələri ilə birlikdə Tomris xanım başda olmaqla azərbaycanlı bacı və qardaşlarımız da iştirak edirlər. 600 nəfərlik yeri olan bu restoranın sahibi qusarlı balası Aron Yusifovdur.

Görüşlərimiz həmişə dostluq və qardaşlıq şüarı altında keçir. Bu görüşlər və əlaqələr diasporada yaşayan həmyerlilərimiz arasında dostluq və mehribanlıq daha da möhkəmləndirir, Azərbaycanın adını daha yüksəklərə qaldırmaq üçün əlimizdə olan imkanların həyata keçirilməsinə şərait yaradır...

Domodedova təyyarə meydanında TU-154 sənişin təyyarəsinə minirik. Mockva-Bakı marşrutu ilə uçan, Sibir şirkətinə məxsus təyyarənin pəncərələrindən ətrafa göz gəzdirir və gözlərimi qamaşdıran günəş şüaları ilə salamlayır, yuxarıda qəlbi geniş səma, aşağıda isə ağappaq görünən topa buludlar sanki məni doğma yurdun təbiəti ilə görüşdürməyə tələsdirirdi.

İki saat yarımından bir az keçmişdi. Stüardessa bir neçə dəqiqədən sonra təyyarənin Bakı

təyyarə meydanına enəcəyini xəbər verdi. Hər kəs öz yerini tutaraq, qayıqlarını bağlayıb təyyarənin enməsinə səbirsizliklə gözləyirdi. Bir neçə dəqiqədən sonra təyyarənin təkərləri yerə toxunur. Hamı əl çalır və bununla sərnişinlər təyyarəçilərə qəlbən öz təşəkkürlərini bildirirlər. Heydər Əliyev adına Beynəlxalq hava limanında bizi Bakıda yaşayan dostlarımız qarşılayır. Onlar aeroportdan Qubaya gedəcəyimizi bilib, bizi Hacı adlı bir sürücünün maşını ilə yola salır.

Yorğunluğum artıq yadımdan çıxmışdı. Maşının pəncərəsindən ətrafa baxır və qədim Bakının yeni tikilmiş binalarına və inşa olunan tikintilərə baxıb sevinir, müstəqil bir respublikanın gənc yaşlarında gündən-günə inkişafı mənə həddindən artıq xoş gəlirdi. Bilirəm ki, sürücü ilə danışb onun fikirini yayındırmaq olmaz. Şəhərin daxilində ona verdiyim suallar “bəli” və “xeyr” cavabları ilə bitirdi. Şəhərdən mərkəzi yola çıxandan sonra verdiyim suallara sürücü ətraflı cavab verməyə çalışırdı.

“Ümumiyyətlə xalqın qüzəranı yaxşılaşır-mı?” sualına “şikayətimiz yoxdur“ dedi. Əvvəla xalqımızın xoşbəxtliyi onda olub ki, Allah bu xalqa Heydər Əliyev kimi bir oğul vermişdir. O vətənin dar günündə yenidən qazandığımız

müstəqilliyimizin başının üstünü qara buludlar alanda, xalqın tələbi ilə Azərbaycanın başında durdu və suverenliyimizi qorudu. Onun qəbri nurla dolsun!

İndi prezidentimiz Heydər babanın oğlu İlham Əliyevdir. Allah onun canını sağ eləsin. Biz onun simasında xalqımızın güzəranının daha da yaxşılaşmasını, müstəqil Azərbaycan respublikasının gündən-günə inkişafı və çiçəklənməsini görürük. Biz onu sevirik və ona inanırıq.

Söhbət mənzili yaxınlaşdırır deyirlər. Biz artıq Quba zonasına daxil oluruq. Bu mənim Qubaya 7 ildən sonrakı gəlişim idi. Yolun hər iki tərəfində göz gördükcə uzanan meyvə bağları bizi bağlar diyarına yaxınlaşdırırdı. Şəhərin girəcəyində Hacı maşını saxlayır və yolun sol tərəfində İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə tikilmiş Olimpiya İdman Kompleksini göstərir: -Belə komplekslər Azərbaycanın bir neçə rayonunda tikilib. Bunlar gənc nəslin daha sağlam və gümrah yetişməsi üçündür. Burada həmçinin turizm mərkəzi olacaqdır.

Yeri gəlmişkən qeyd etmək lazımdır ki, bu idman kompleksi hörmətli prezident İlham Əliyev Baş nazir və Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti olduğu vaxtda tikilib istifadəyə verilmişdir. O, sonra yolun sağ tərəfində salınmış Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahat parkı-

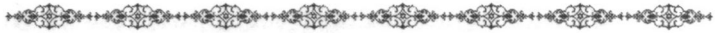

nı, avtovağzalla üzbəüz tikilmiş “Əli Ticarət Mərkəzi”ni göstərərək - şəhərin daxilində olan yenilikləri özünüz gəzib görəcəksiniz, - deyir. Qardaş, bunların hamısı respublikamızın demokratik yolla getməsi və müstəqilliyimizin qorunması nəticəsində əmələ gəlmişdir.

Sürücünün həvəslə danışması və hadisələri tam aydınlığı ilə başa düşməsi məni daha çox sevindirirdi. Maşın Quba ilə Qırmızı Qəsəbəni birləşdirən qardaşlıq körpüsünün üstündən keçərkən Şah dağının havası ürəyimin damarlarına daxil oldu. Özümü neçə illər həsrətini çəkdiyim doğma yurdumda hiss etdim. Körpünü keçəndən sonra uzun illər dərs dediyim, eyni zamanda tədris üzrə direktor müavini vəzifəsində çalışdığım Qırmızı Qəsəbə 1 nömrəli beynəlmiləl orta məktəbin yanından sola dönüb Fətəli xan küçəsi ilə gedərkən, elə bil ki, dərs dediyim uşaqların şən səslərini eşidir və çiyin-çiyinə işlədiyim, qardaş və bacılarım kimi sevdiyim müəllim yoldaşlarım bir-bir kino lenti kimi gözlərimin qabağından keçirdi. Bir neçə döngə gedəndən sonra mənzilimizə çatdıq. Biz maşından düşüb sürücüyə təşəkkürümüzü bildirdik və onu çay içməyə dəvət etdik. O razılığını bildirib bizimlə xudahafizləşib yola düşür.

Gəlişimizdən heç bir saat keçməmişdi ki, qapımız döyüldü. Yaxınlaşıb açdım, kimləri

görsəm yaxşıdır? Uşaqlıq dostlarım Rafail müəllim Danilov, İlazar Şaulov, Yaqub Yuşvayev. Görüşüb-öpüşürük, gözlərim şadlıqdan yaşla dolur. Bu səhnəni təsvir etməyə çətinlik çəkirəm. Söhbətə başladıq. Onlar bildirir ki, bir neçə gündən sonra dostlarımız Zaxar müəllim Yaşayev və İlyuşa Gurşumov Moskvadan, Yevda Binyaminov isə İsraildən gələcəklər. Çox şad oldum. Rafail müəllim dedi: -Yaxşı gündə gəlmisiniz. Bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm İlham Əliyevin Qırmızı Qəsəbə sakinləri ilə görüşü olub və bu görüş çox yüksək səviyyədə keçib. Biz hamımız onun həm respublika daxilində, həm də xaricdə - beynəlxalq miqyasda apardığı siyasəti bəyənir və inanırıq ki, müstəqil Azərbaycan Respublikasının gələcəyi daha parlaq olacaqdır. Hamımız bir ağızdan "Amin" deyirik. Dostlarım şirin-şirin danışib söhbət etdikcə yorğunluğum tam yadımdan çıxır, İlazar deyir ki, artıq gecdir, yol gəlmisiniz.

Dostlarım ayağa durur və sabah görüşərik deyə xudahafizləşib gedirlər. Mən isə səhərin açılmasını səbirsizliklə gözləyirəm. Yerimə girib uzanıram. Xəyalım dünyanı gəzir. Dünənlə bu günün fərqlərini araşdırıram. Doğma yurdumun ətirli havası otağın pəncərələrindən daxil olub damarlarımı sakitləşdirir və məni yuxuya verir.

Səhər ertədən yatağımdan durub, əl-üzümü yuyur, geyinərək evdən çıxıram.

Qəsəbədə tam sakitlik hökm sürür. Küçədə tək-tək adamlara rast gəlirəm. Şah Dağından əsən səhər küləyi, təzəcə yuxusundan oyanıb, dünyanın seyrinə çıxan günəşin qızmar şüalarını tumarlayıb sərinləşdirdikcə, mən ətrafa göz gəzdirir, təbiətin doqma yurduma bəxş etdiyi gözəllikləri qucaqlayıb öpmək istəyirəm. Yavaş-yavaş qəsəbənin mərkəzi küçəsi ilə Şah dağının istiqamətinə tərəf yeridikcə, yeni üslubda tikilmiş fərdi yaşayış binalarına baxır və onların qəsəbəyə yeni bir gözəllik verdiyini görürəm,

Yeridikcə tək-tək adamlara rast gəlir, görüşüb-öpüşürük və hal-əhval xəbər alıb ayrılırıq. Mən, qədim körpüyə yaxınlaşanda mərkəzi küçənin başlanqıcından başlayaraq küçəyə asfalt döşəndiyini görüb, mənimlə görüşən cənabdan soruşuram: “Qəsəbə küçələrinin hamısına asfalt döşəniləcəkdir, eləmi?”

Bəli, qardaş! Hər şey dəyişir, yeniləşir. Bu müstəqilliyimizin əsasını təşkil etməlidir. Yeni həyat, yeni yaşayış binaları, yeni hərtərəfli inkişaf etmiş azad, şüurlu insanın yetişməsi, suveren bir respublikanın demokratik prinsiplərini əsas tutmasından irəli gəlməlidir. Həmsöhbətimdən ayrılıb yeridikcə, quruluşu dünya demokratiyasına tay ola biləcək azad, şən, insan

hüquqlarını müdafiə edən, ərazi bütövlüyünü tam əldə etmiş müstəqil Azərbaycan respublikasını görürəm.

Tarixlərin şahidi, 19-cu əsrin ən böyük tikintilərindən biri olan körpünün üstündə dayanıb, qarlı, vüqarlı Şah dağına, onun ətrafında təbiətin həkk etdiyi gözəllik portretinə baxıb, dərinləndən nəfəs çəkir və öz-özümə: - Dünyada və yaşadığım Amerika ölkəsində belə təbii gözəlliklər həddən artıqdı, lakin doğma yurdumun gözəlliyi heç yerdə yoxdur- deyirəm.

Qudyal çayı səhərin belə sakitliyində elə səslənirdi ki, elə bil sular da coşa gəlib müstəqil Azərbaycan Respublikasına bəstələnən yeni həyat simfoniyasından Qubanın payına düşən bir parçanı ifa edirdilər.

Körpüdən ayrılıb Kolxoz küçəsi ilə yavaş-yavaş yeriyir və Qudyalçayın kənarında yerləşən, qəsəbə yehudilərini özündə birləşdirən sinoqoqa (ibadət evi) gəlib, səhər ibadətinə gələn həmvətənlərimlə görüşürəm. Qəsəbə yəhudiləri dini icmasının sədri Boris Simanduyevin xəstələndiyini bilib, ona can sağlığı və sağlmasını arzulayıram (bir neçə gün sonra görüşürük).

Hörmətli Rabay Natan İlyaqyev məni maraqlandıran suallara tam cavab verir və Sinaqoqu iqtisadi cəhətcən təmin edən, onun original təmirinə köməklik göstərən Qəsəbə camaatına

və ayrı-ayrı şəxslərə öz təşəkkürünü bildirir. Bir də qeyd edir ki, altı günbəzli bina da təmir olunub mədəniyyət mərkəzi üçün istifadəyə verilmişdir. Qəsəbədə “Xabad Or Avner” adlı məktəb də fəaliyyət göstərir. Orda dərslər günün tələbləri səviyyəsində keçir. Müasir tipli sinif otaqları və fənn kabinetləri şagirdlərin ixtiyarına verilmişdir. Burada texniki və humanitar fənlərdən başqa şagirdlərə mədəniyyətin əsasları və İvrit dili də öyrədilir.

Qeyd edir ki, 1917-ci il inqilabından əvvəl qəsəbədə 12 sinaqoq xalqa xidmət edirdi. Sovet hökuməti qurulandan sonra, binalar zəbt olundu və bir neçə Rabay həbs edilib, doğma yurdundan sürgün edildi. Sovet hökumətinin rəhbərləri bütün ixtiyarı xalqın əlindən alıb, özləri ixtiyar sahibi olmuşdular. Ümidvarıq ki, yaranmış müstəqilliyimiz gündən-günə çiçəklənəcək, xalqın hüquqları müdafiə olunacaq və hər yerdə fəaliyyət göstərən məscidlər, sinaqoqlar, və kilsələr də öz funksiyalarını yerinə yetirib Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini alqışlaya-alqışlaya onun daha da tərəqqisi üçün Allahdan xoş arzularını diləyəcəklər!

Quba - Nyu York, 2002

BRUKLİN-TORONTO

Həyat yoldaşım ilə Kanadanın Toronto şəhərinə – dostumuz və qohumumuz Arlib Avadiyayevin sevimli qızı Elladanın toy məclisinə getməyə hazırlaşırıq. Bu, bizim neçə illərdən sonra Kanadaya ilk səfərimiz idi. Toronto şəhərinə təyarə və ya avtobusla getməkdənsə, qatarla getməyi daha münasib bildik.

Qatar hər gün saat 7.15-də Mənhitin şəhərinin Pensinvali vagzalından yola düşür və axşam 7.40-da şəhərə daxi olur. Deyilənlərə görə bu məsafəni qatarla qət etmək adama xoş gəlir və yorğunluq hiss etməyirsən.

Mənhitinin Pensinvali stansiyasından hərəkətə gəlib aram-aram Hudzon çayının kənarı ilə yeriən qatarın pəncərəsindən ətrafa göz gəzdirib, təbitin bizə bəxş etdiyi gözəlliklərə baxanda adamı fərəh bürüyür. İki tərəfdən meşəliklərlə əhatə olunmuş çayın axar suları Atlantik okeanına qovuşmağa tələsirdilər. Göz gördükcə uzanan və biri-birindən qəşəng görünən kəkilli təpələr elə bil ki, başımızın üstündən qanad çala-çala bizi sevindirir, hislərimizi təlatümə gətirir və təbiətə olan məhəbbətimizi daha da artırır. Yol uzununu bu mənzərəyə baxa-baxa, xəyalın səni çox uzaqlara aparır və doğma yur-

dumun qalın meşələri, yam-yaşıl təpələri, Qudyalçayın, Kürün, Arazın axar suları bir kino lenti kimi gözlərimin qabağından gəlib keçirdi.

Bir neçə saatdan sonra qatarın sürəti bizi Hudzonun sularından ayırır. O səmtini dəyişib, iki tərəfi ağaclarla əhatə olunmuş meşəliklərin arası ilə hərəkət edir və bizi axırncı nögtəyə çatdırmağa tələsirdi. Ağaclara xüsusi bir gözəllik bəxş edən günəş şüaları, onların arasından yol tapıb, pəncərələrdən vagonlara daxil olur və elə bil ki, günəş də bu səfərini alqışlayıb, sənə yaxşı yol arzulayır.

Bizim vaqonda oturanlardan kim isə nahar edir, kofe içir, oturduğu kreslonun arxa hissəsini əyib, ayaqlarını uzadaraq istirahət edənlər, sakit-sakit danışır gülənlər və biri-birinə hörmətlə yanaşanlar bu səhnəyə xüsusi bir yaraşlıq verirdi.

Artıq meşəliklər arxada qalır. Qatar meyvə bağlarının, tərəvəz plantasiyalarının yanlarından ötüb keçir. Bu mənzərə mənə Xaçmazın, Dəvəçinin tərəvəz plantasiyalarını, Quba-Xaçmaz düzənliklərinin hər iki tərəfini bəzəyən, bərəkətli meyvə bağlarını xatırladır. Hisslərimi sakitləşdirmək üçün bir stakan su içib, ayağa durur və vaqonun pəncərəsinə yaxınlaşıb fikirləşirəm. Harda olsam da, dogma yurduma oxşar bir yer, bir mənzərə görəndə həmin jeri də özümə

doğma bilir və insanı valeh edən bu gözəlliklərdən ayrılmağa, qatar tələsirsə də, mən tələsmək istəmirəm. Onlar gözlərimin önündən uzaqlaşdıqca hamısını beynimə həkk edirəm.

Hava yavaş-yavaş qaralmağa başlayır. Qatar Niaqara şlalələrindən tökülüb gələn suların üstündə salınmış körpüdən keçir. Biz Toronto şəhərinə yaxınlaşırıq. Qatar sürətini azaldır. Budur, artıq qatar mənzilə çatıb, Toronto vağzalında onun üçün ayrılmış dəmir yol xəttində sakitcə dayanır. Sərnişinlər vaqonlardan gülə-gülə düşüb, Torontonun bu qəşəng vağzal binasından mərkəzi küçəyə çıxırlar.

Bizi vağzalın qarşısında Arlib müəllim, oğlu və qızı qarşıladılar işığa qərq olmuş şəhərin bu mərkəzi küçəsi ilə getdikcə Arlib müəllim Torontonun Kanadada ən yaxşı şəhərlərdən biri olduğunu söyləyir və burda nə qədər qalsanız da darıxmayacaqsınız deyərək bizi arxayınlaşdırır. Sağ olsun ki, ilk addımdan o bizə öz qonaqpərvərliyini bildirirdi. Maşın növbəti svenoforda dayananda o, başını sola çevirib, “Xoş gəlmişsiniz” deyir və onlara ardınca evə gəlməyi təklif edir. Qismətə bax ki, onlar da, bu gün Bruklindən Toronto şəhərinə, sabahki toy məclisinə, ailəliklə gəlmiş Arlibin uşaqlıq dostları Asaf İsrailov və Raşbil İsakov idi. Arlib bir neçə dəqiqədən sonra maşını bir evin qabağın-

da saxlayıb deyir: “Gəlib çatdıq, bu bizim şəxsi evimizdir.”

Biz maşından düşüb evə girəndə görürük ki, Arlibin bir uşaqlıq dostu da, Efim Agarunov ailəsi ilə ordadırlar. Onlar da səhər ertədən maşınla Bruklindən çıxıb, bizdən iki saat qabaq Torontoya çatmışlar. Qoy hamı, həmişə toylarda, məclislərdə olsunlar!

Toronto şəhərinin ən gözəl restoranlarının birində keçirilən bu toy məclisi iştirakçılarını sevindirir, bəynən-gəlinin şərəfinə, onları boya-başa çatdıran və həmişə xoşbəxt olmalarını istəyən valideyinlərinin sağlığına badələr qaldırılır. Müqəninin məlahətli səsi ətrafı bürüdükcə rəqs edənlərin sayı da artır və hamı bu şənlikdən xüsusi zövq alırdı. Müqəni mahnıları Azərbaycan, yəhudi, ingilis və rus dillərində səsləndirirdi...

Ertəsi gün Arlib, bizə Niaqara şlaləsinə gedib baxmağı təklif edir. Biz məmuniyyətlə onun bu təklifini qəbul edirik. Çünki, mən həmişə Niaqara şlaləsinə görmək arzusunda olmuşam. Bu şlalə haqqında çox eşitmişdim və hətta Amerikanın görkəmli yazıçılarından biri olan Mark Tvenin “Bir gün Niaqarada” hekayəsini də oxumuşdum. Arlibin təklifi yerinə düşmüşdür. Onsuz da nəzərə götürdüyümüz gözəməli yerlərdən biri gedib şlaləni görmək idi.

Biz beş nəfər, Arlibin maşınına oturub yola düşürük. O, bizə bildirir ki, bir saat yarımından sonra şlalənin yanında olacayıq. Yol uzunluğunu ətrafa göz gəzdiririk. Hər yer yaşıllıqlara qarşılıq olmuşdur. Günəşin hərarətli şüaları bu mənzərəni daha da yaraşığa gətirirdi. O, maşının istiqamətini sağa çevirib Nyaqara çayının kənarı ilə sürür və onu gətirib müəyyən olunmuş dayanacaqda saxlayır. Biz maşından düşüb yavaş-yavaş şlaləyə tərəf addımlayırıq.

Təbiətin yaratdığı və insanlara, onların rahatlığı üçün bəxş etdiyi bu gözəl mənzərəyə baxdıqca daxilən şad olursan, ətrafa nəzər salıb bu gözəlliyə baş əyərək onu qucaqlayıb öpmək istəyirsən. Artıq biz Nyaqara şlaləsinin yanında durub, ona tamaşa edirik. 47 metr hündürlükdən 50 metr dərinliyi olan çarhovuza tökülən sular, ordan da axıb gedir. Şlalədən tökülən sular ətrafa səssiz və elə bil ki, onlar yorulmadan gecə-gündüz tamaşasına gələnləri salamlayırdı. Ətrafa göz gəzdirdikcə cürbəcür mənzərələrlə qarşılaşırsan. Budur uzaqdan baxıb ikinci şlalənin axar sularını görürsən. Bu, Amerika sərhəddindəki şlalədir. Bu iki şlaləni biri-birindən ayıran Keçi adasıdır. Adanın adı John Stedman adlı bir nəfərin 1780-ci ildə güclü soyuqlar nəticəsində donmuş və itmiş keçilərinin şərəfinə qoyulmuşdur. Şlalələrin üst tərəfində

Ontario gölü və Üç Bacı adaları görünür. Bunları tamaşaçılar üçün müəyyən olunmuş yerlərə qoyulmuş durbinlələ daha aydın görmək olur. Şəlalədən tökülən suların təsiri nəticəsində su damcıları aşağıdan yuxarı qalxaraq şəlalənin qarşısında dumana oxşar nazik bir pərdə və günəşin hərəkəti ilə öz səmtini dəyişən neçə rəngli göy qurşağını əmələ gətirir. Niaqara çayının ətrafına salınmış parklar, tamaşaçıları əyləndirən oyun yerləri, neçə mərtəbəli mehmanxanalar, restoranlar, kazino binası, dükanlar, fəvvara vuran su kranları və onların ətraflarında əkilmis müxtəlif rəngli güllər, gızılgüllər tamaşaçıları valeh edib sevindirir və təbiətin insanlara bəxş etdiyi bu gözəl mənzərəni həmişəlik beyinlərinə həkk edərək ondan xoş təəssüratla ayrılırlar. Biz də axşama yaxın onunla xudahafizləşib ondan xoş təbəssümlə ayrılıb yola düşürük. Oradan qayıdıb gələndən sonra Arlibə məxsus olan evin eyvanında oturub pürrengi çay içə-içə söhbət edir və onun bir neçə illər zəhmət çəkib həyatində yetişdirdiyi alma, armud, heyva və digər meyvə ağaclarına, ağaclardan sallanan meyvələrə baxıb, bu zəhmətsevər insana yeni-yeni müvəfəqiyyətlər arzulayısan. Arlib təkcə öz təsərrüfatı ilə yox, həm də ətrafında yaşayan qonşuların təsərrüfatları ilə də məşğul olur. Bir

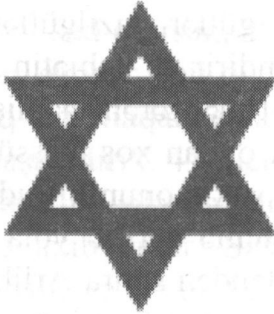

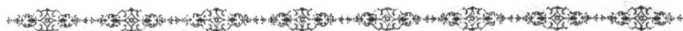

sözlə o həyətləri bəzəyib yaraşığa gətirən bir bağbandır.

Ertəsi gün biz hamı ilə xudahafızlaşır, xoş bir təəssüratla onlardan ayrılıb, Kanadanın Toronto şəhərindən, Amerikanın Bruklin şəhərinə, yenə də qatarla evimizə qayıdırıq.

2005

Kitabın içindəkilər

Ön söz (s.Şeyda)..... 4

ŞEİRLƏR

Azərbaycan.....	12
Gözəl Bakı.....	13
Vətən Həsrəti.....	14
Azərbaycan Bayrağı.....	15
Qəlblərdə Yaşayırsan	16
Həmrəylik Günü.....	18
Ürəyimdədir	19
A Novruz Bayramı	20
Ana	21
Yaşa Quba	25
Üzəyirin Nəfəsidir O	26
Vətən Mənsiz Yaşar	27
Sülhə Səsləyir Bizi	29
Sənə bel bağlayir Dünya	30
Quba	33
Şeyxül-İslam	34
Əşrəf Veysəlli	35
Simax Şeyda.....	37
Nobert Yevdayev	38
Milix Yevdayev.....	40
Dünya.....	41

Dil Var.....	43
Söylə Ey Nyu-York.....	44
Oğlum.....	47
Yaşa Maşyaxov	50
Mən Qorxuram	52
İkiüzlülər	53
Tapmasayydın Sən O Gövhəri	54
Vurğunam.....	55
Dillərdə Qız.....	56
Nə Üçün Tələsməyirsən	57
Sən Gülə-Gülə.....	58
İndi Də Gözəlsən.....	59
Halim Yamandır.....	60
Bahar	61
Ürək.....	65
Uzun Meşə	66
Qələm	67
Ürək Və Şair.....	71
Ehtiyacın Varsa Götür.....	75
Ürək.....	82
Vaxt.....	83

Uşaq şeirləri

Yaxşı Oyundur	85
Hünər Və Zəhmət.....	85
Sevinci.....	86
Yaşar	86
Gülşənin Bağı.....	87

12 Aprel.....	88
Bu Bağ.....	89
Ilan və Dovşan.....	89

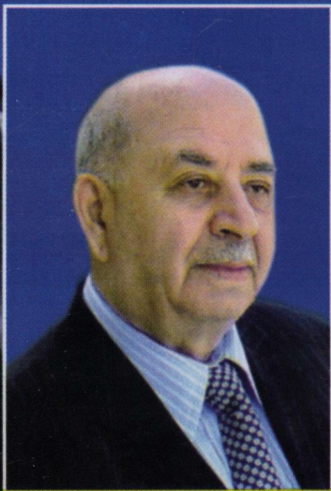
**MƏNSUR ŞEİR,
HEKAYƏ VƏ OÇERKLƏR**

Qış Lövhəsi	92
Ananın Nəsihəti.....	95
Yeniyetmələrin Yaşlılara Məktubu.....	97
Uzun Söhbət.....	98
Güzgülər.....	99
Lampa və Lampa Şüşəsi	99
Şeytan, Tamah, Pul	100
Bir Neçə Gün Qubada	104
Bruklin-Toronto	114

Kompüter tərribatçısı **D. Şamayev**
Formatı 84x108 1/32
Sayı 200

Raşbil Şamayev
SİZDƏN UZAQ YAŞASAM DA...
(Seçilmiş əsərləri)
Bakı-Şirvannəşr-2015

Azərbaycan, Bakı-1021, Badamdar qəsəbəsi,
Seyran Məmmədov küç., bina 6, mən. 8
Tel 492-92-27, (050) 316 23 40

1935-ci ildə Azərbaycanın Quba rayonunda anadan olmuş şair Raşbil Şamayev düz 20 ildir ki, özü dediyi kimi vətəndən 7 dəniz uzaqda – ABŞ-ın Bruklin şəhərində yaşayır. Azərbaycandan köçüb gedən başqa dağ yəhudiləri kimi Raşbil müəllim də “Vətən” deyəndə, havasını udub, suyunu içib, çörəyini yediyi Odlar yurdu gəlir gözlərinin qabağına. Əksərən Azərbaycan türkcəsində yazıb-yaradan yəhudi soydaşlarımız dünyanın harasında yaşamalarına baxmayaraq yaradıcılıqları “Azərbaycan”, “Qarabağ”, “Təbriz”, “Araz çayı” adlarıyla zəngin olaraq qalır. Vətənimizin dərđini öz dərđi bilən yəhudi qardaş-bacılarımız kimi ikinci bir doğma xaq yoxdu Azərbaycan türələrinə, desəm haqq olar. Əziz şairimiz Raşbil Şamayevin vətən məhəbbəti isə təkçə yaradıcılığı ilə məhdudlaşmır, onu daha ülvi hisslər bağlayır Azərbaycana.